Ը. ՏԱՐԻ 2299 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 4 ՀՈԴԻ 4384 13 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1891 21 ՍԷՖԷՐ 1309 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آرەولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ու ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արծաթ	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ֆրանք	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր Թուղթի վրայ [illegible] Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց Թղթատարէն [illegible]	Ղրշ. 50

Խմբագրութեան [illegible] գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՍԵՊՏ. 13|25 1891

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

«ՏԱՃԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴՆԵՐԸ»

Այս խորագրով Արձագանք իւր սեպտ. 1/13ի թուով ուշադրաւ յօդուած մը կը հրատարակէ, որոյ սկզբնաւորութիւնը չահեկան կը համարինք նոյնութեամբ ներկայացնել մեր ընթերցողաց.

«Տաճկահայոց գործերին ծանօթ անձինք գիտեն, որ Տաճկաստանում իւրաքանչիւր թեմի հայ ժողովուրդը ինքն է ընտրում իւր հոգեւոր առաջնորդին։ Տաճկաստանի բոլոր եպիսկոպոսներն էլ ձեռնադրուած են զանազան թեմերի վրայ. այնտեղ հազիւ գտնուի մի եպիսկոպոս, որ թեմ չունենայ, որովհետեւ անոնք դեռ եւս պահպանել են հին հայկական աւանդութիւնները, որով իւրաքանչիւր եպիսկոպոսացուին ժողովուրդն ընտրում է, և իւր վկայութեամբ խնդրում է Կաթողիկոսից նրան եպիսկոպոս ձեռնադրել։

«Այսպիսի մի հին եկեղեցական աւանդութիւն պարծանք է բերում մեր Եկեղեցուն. Քրիստոնէական Եկեղեցիների մէջ Հայաստանեայց Եկեղեցին յետինը չէ անշուշտ որ պահպանել է առաքելական եկեղեցւոյ տիպարը. և այդ հին և աւանդական տիպարն այսօր մեր պարծանքն է։

«Կ. Պոլսոյ վարչական շրջաններում ձգտումն կայ փոփոխելու Տաճկաստանի հայ առաջնորդներին վերաբերեալ օրէնքները։ Այդ անձանց ձգտումն է վերացնել (բառնալ) գաւառների ժողովրդեան բնական իրաւունքը. Գաւառացիք, որ ցարդ իրենց առաջնորդներին իրենք են ընտրել և եպիսկոպոս ձեռնադրել տուել, այժմ իրաւունք չպիտի ունենան իրենց հոգեւոր առաջնորդին ընտրելու, Պոլսի Կենդրոնական Վարչութիւնը պիտի նրանց վրայ կարգէ պատրիարքական փոխանորդներ, որոնք անմիջական կախումն պիտի ունենան Պատրիարքից իբրեւ նրա ստորադրեալները։

«Այդպիսի մի դարաւոր հաստատութեան, որպիսին է մեր Եկեղեցին, նուիրապետական կարգը խանգարել, ոչնչացնել այն, ինչ նրա պարծանքն է, չէ կարելի սպասել նոյն այդ Եկեղեցւոյ զաւակներից»։

Արձագանք ապա կը մտնէ հանրային տեսութիւններու մէջ, Թուրքիոյ Հայոց ժամանաւոր պայմանները պարզելով, ուր առաջնորդի դիրքը բացառիկ կարեւորութիւն մ'ունի, իբրեւ միջնորդ ժողովրդեան՝ կառավարութեան առջեւ։ Ցոյց կուտայ «քաղաքագէտ առաջնորդներուն» մատուցած տեղային ծառայութեանց նշանակութիւնն, եւ ակներեւ չափազանցութեամբ կը յարէ թէ «եղել են առաջնորդներ որոնք աւելի մեծ ազդեցութիւն են ունեցել իրենց թեմում քան Պատրիարքները Կ. Պոլսում»։

«Այժմեան հանգամանքները շատ են փոխուել իրաւ է, շատ թեմեր զուրկ են առաջնորդներից, շատերի առաջնորդները բարւոք են համարում Պոլսում ապրել, քան իրենց վիճակում, շատեր հրաժարուած են։ Բայց միթէ այդ ցաւերի դարմանն այն է որ ընտրեալ առաջնորդի փոխանակ լինի պատրիարքական փոխանորդ։ Այդ հակառակ իսկ է եկեղեցական օրէնքներին։ Մեր Եկեղեցին նշանակուած առաջնորդ չէ ճանաչում, նրա եպիսկոպոսներն ընտրուած պիտի լինին և ցմահ այն թեմի առաջնորդ որի վրայ ձեռնադրուած են։

«Կարգապահութիւնը չի վերանորոգուիլ, եթէ ընտրեալ առաջնորդին փոխանակէ Պատրիարքարանի պաշտօնեայն։

«Մենք յոյս ունինք, որ Կ. Պոլսում կշիռ ունեցող հայ գործիչներն ու Սրբազան Պատրիարքը կը խուսափեն հայ Եկեղեցւոյ աւանդական սկզբունքները խանգարելուց»։

* * *

Վերացական առմամբ, մեր Տփղիսեցի պաշտօնակցին յօդուածն «[illegible]» է։ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ լաւագոյն սկզբանց և աւանդութեանց նախանձախնդիր ո՛չ ոք, եկեղեցական թէ աշխարհական, չպիտի ընդդիմաբանէ Արձագանքի խմբագրականին։ Միակ թերութիւնն այն է որ յօդուածն հիմնուած է մասամբ թիւր և մասամբ թերի ծանօթութեան վրայ։ Տփղիսի ուրիշ թերթերու մէջ թիւր եւ թերի ծանօթութիւններ կարդալու ի վաղուց վարժուած ենք, և հոգ չենք ըներ։ Բայց Արձագանքի վրայ այնքան մեծ համարում ունինք իբրեւ լրջագոյն թերթ Կովկասիոյ Հայոց, որ չենք ուզեր Թուրքիոյ Հայոց գործերուն վրայ, մանաւանդ սկզբնական խնդիրներուն վրայ, սխալ տեղեկութիւններ հրատարակուած տեսնել այնքան ծանրակշիռ օրկանի մը մէջ։

Արձագանքի ակնարկած փոփոխումն Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հօր տեալ և Արեւելքի մէջ երկարօրէն բա[illegible] թեմական ծրագրին մէջ առաջ[illegible] նակած փոփոխումը պէտք է լինի. զի այն ծրագրէ դուրս չենք լսած մնաւ որ առաջնորդներու ընտրութեան եղանակի վրայ փոփոխում տրամադրող ո՛ և է խորհուրդ կամ ծրագիր գոյութիւն ունենայ։

Բայց Պատրիարքական ծրագիրը գաւառացի ժողովուրդները չի զրկեր իրենց առաջնորդներն իրենց քուէով ընտրելու եւ եպիսկոպոսացնելու իրաւունքէն։

Նկատելով որ շատ մը թեմեր անտարբեր են իրենց առաջնորդն ընտրելու, և արդէն առժամանակեայ տեղապահով կամ փոխանորդով կը կառավարին. նկատելով որ կարգ մը թեմեր անպիտի եկեղեցականներ իրենց եպիսկոպոս ձեռնադրել կուտան որք սակաւօրեայ պաշտօնէութենէ մը ետքը կը մեկնին՝ թեմականաց հետ չհամաձայնելով և կամ տեղւոյն օդին ու ջուրին հետ, որով եպիսկոպոսաց թիւը կ'աւելնայ բայց թեմեր անգլուխ կը մնան, եւ եպիսկոպոսներ իրենց թեմին մէջ չկենալով եւ թեմէ ի թեմ տեղափոխելով, Եկեղեցւոյ հին օրէնքն ու կարգը կը խանգարեն. նկատելով որ այն բացառիկ պարագայից իսկ բերմամբ զորս մատնանիշ կ'ընէ Արձագանք, մեր առաջնորդք լոկ տեղացի ժողովրդեան ներկայացուցիչ չեն, այլ եւ ազգային կեդրոնական իշխանութեան, քանի որ իրենց պաշտօն սոսկ եկեղեցւոյ մէջ չէ, —այս ամեն նկատառմամբ, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր՝ իւր յիշեալ ծրագրով առաջարկած է որ՝ երբ թեմ մը անհովիւ մնայ, Կ. Պոլսէ ղրկուի Պատրիարքական փոխանորդ մը, որ որոշեալ ժամանակ մը պաշտօնավարէ, յետ որոյ եթէ տեղացիք գոհ մնան, եթէ հաճին, իրե՛նք խնդրեն անոր եպիսկոպոսացումն, և իրենց խնդրանաց, իրենց ընտրութեան համեմատ, Կ. Պոլսոյ Ազգ. Վարչութիւնն արտօնէ զնա երթալ Էջմիածին և եպիսկոպոս ձեռնադրուիլ յիշեալ թեմին վրայ։ Ո՛ եւ է Պատրիարքական փոխանորդ եթէ մինչեւ երեք տարի թեմ մը կառավարէ առանց տրտունջ բառնալու, իրաւունք ստանայ եպիսկոպոս ձեռնադրուելու նոյն թեմին վրայ, և աւելի կանուխ եթէ տեղացիք խնդրեն իրենց ժողովներով։ Եթէ տեղացիք գոհ չլինին, իմացնեն ի Պատրիարքարան, որ յարմարագոյն փոխանորդ մը ղրկէ։ Եթէ սա հաճոյ լինի տեղացւոց, անոնց խնդրանօք եպիսկոպոս ձեռնադրուի, և լինի թեմակալ առաջնորդ, ցկեանս պաշտօնակալ թեմին հետ, — ուրիշ բան է որ ծրագրին մէջ նշանակեալ պարագայիւք իւր հեռացումն կամ այլուր տեղափոխումն հարկաւոր դառնայ։ Եթէ այս երկրորդն ալ գոհ չընէ թեմականներն, երրորդ եկեղեցական մը ղրկուի փոխանորդ, մինչեւ որ տեղացիք իրմէ և ինք տեղացիներէն գոհ մնալով, և հաւատալով թէ պիտի կրնայ օգտակար լինել նոյն թեմին, անոր վրայ եպիսկոպոս ձեռնադրուի, միշտ ի խնդրոյ թեմականաց։

Այս է ահա պատրիարքական ծրագրով առաջարկեալ փոփոխումն առաջնորդաց ընտրութեան եղանակի մասին։ Կարելի՞ է ըսել թէ այս առաջարկութեան մէջ գաւառացի ժողովրդոց բնական իրաւունքը բռնաբարուած է։ Եթէ երբեք, չափազանց կեդրոնացական նկատումով մը, առաջարկուէր գաւառաց առաջնորդները պարզապէս կեդրոնէն անուանելով ղրկել, ապահով կարելի է լինել թէ Ազգ. Ժողովն այնքան արմատական նորոգում մը չի վաւերացներ։ Արդէն այս մասին Սահմանադրութեան հիմնական տրամադրութիւնը բացորոշ է. և ո՛չ ոք կը համարձակի ձեռք դպցնել Սահմանադրութեան հիմնական սկզբանց, ո՛չ Պատրիարք, ո՛չ Վարչութիւն, ո՛չ Ազգ. Ժողով. Սահմանադրութեան 97րդ Յօդ.ը կ'ըսէ.

«Առաջնորդի ընտրութիւնը՝ նոյն եւ նման Պատրիարքի ընտրութեան, Գաւառական Ընդհանուր Ժողովով կ'ըլլայ, եւ ընտրութեան տեղեկագիրը տեղւոյն Խառն Ժողովոյն միջոցաւ Պատրիարքին կ'ուղարկուի։ Պատրիարքը Կեդրոնական Վարչութեան Խառն Ժողովոյ համաձայնութեամբը կ'անուանէ զԱռաջնորդը, և Բ. Դրան իմաց տալով, պաշտօնական հրամանագիրը կ'ընդունի»։

Ս. Պատրիարք Հօր ծրագիրը չի խափաներ Սահմանադրութեան այս յօդուած, այլ անոր գործադրութիւնը կը դիւրացնէ, վարդապետ մը թեմի մը մէջ ժամանակ մը փորձելով, և փորձն յաջող արդիւնք տալէն ետքը միայն թողլով Թեմական Ժողովոյ որ իրենք առաջնորդ ընտրեն զնա վերջնապէս։ Մեր Տփղիսցի պաշտօնակցին երկիւղն անհիմն է ուրեմն, մանաւանդ որ նոյն իսկ պատրիարքական ծրագիրը տակաւին չէ ներկայացուած Ազգ. Ժողովոյ նկատառութեան, — պարագայ մը որ ցաւ կը պատճառէ մեզ. զի գաւառական թեմերէն մէկ կարեւոր մասին անգլուխ վիճակն արդարեւ ցաւալի է, և լուրջ հոգածութեան կարօտ։ Բայց եթէ Արձագանքի տեղեկութիւնք սխալ են, իւր արտայայտած ոգին գովելի է, իւր պաշտպանած սկզբունք պաշտելի է, և միակ վշտալի բանն ա՛յն է որ Կովկասիոյ Հայոց թեմերուն մէջ նոյն ընտրական դրութիւն այլ եւս ի կիրառութեան չի գտնուիր։

* * *

Այս վերջին կէտի վրայ շատ բաներ կան ըսելիք. բայց առ այժմ բաւ է նշանակել թէ Սահմանադրութեան վերոյգրեալ յօդուածին, յորում լիովին պահուած է Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ ընտրական եւ ժողովրդական սկզբունքը, Պոլոժենիոյ 57րդ յօդուածը միայն կը համապատասխանէ, հետեւեալ կերպիւ.

«Զթեմակալ Առաջնորդս Լուսաւորչական Հայոց Եկեղեցւոյ ի Ռուսաստան նշանակէ Թագաւոր Կայսրն յեկեղեցական աստիճանաւորաց այսր դաւանութեան. Նոքա կարգին և արժանին բարձրագոյն հրովարտակաւ։ Ի մտանել նոցա ի պաշտօն, երդնուն վասն հաւատարիմ հպատակութեան [illegible]»։

Այս յօդուածին ամբողջացուցիչ տրամադրութիւնը կրնայ նկատուիլ 24րդ յօդուածն, որ աւասիկ.

«Պատրիարքն Էջմիածնի իբրեւ հոգեւոր Հովուապետ Հայկազանց ձեռնադրէ զԹեմակալ Առաջնորդս և զայլ ամենայն եպիսկոպոսունս Լուսաւորչական Եկեղեցւոյ Հայոց, գիտելով զի համեմատ վաղեմի կանոնաց նոյն Եկեղեցւոյ մի՛ բազմասցի թիւ անթեմ եպիսկոպոսաց առանց յայտնի հարկաւորութեան»։

Այսինքն՝ առաջնորդին ձեռնադրութիւնը կը վերաբերի Կաթողիկոսին, անուանումը՝ կայսեր. Բայց ընտրութի՞ւնն. —Անոր խօսքն անգամ չկայ։ Գիտենք որ Կովկասիոյ ժողովուրդն անուղղակապէս կրնայ խնդրել Կաթողիկոսէն որ այն ինչ եկեղեցականը նշանակուի առաջնորդ. Կաթողիկոսն ալ, որ երկու ընտրելիներ ցուցնելու հարկին մէջ է, կրնայ մասնաւոր բարեխօսութեամբ իւր յարմարագոյն դատած եկեղեցականն անուանել տալ առաջնորդ, և ձեռնադրել։ Բայց ժողովրդային ուղղակի ընտրութեան սկզբունքն ի մասին թեմակալ առաջնորդաց՝ պահուած չէ՛ Կովկասիոյ Հայոց Սահմանադրութեան մէջ։ Թուրքիոյ Հայոց մէջ այն սկզբունքին պահպանման ջերմ նախանձախնդրութիւն ցուցնելով, Արձագանք որոշ կը հասկցնէ թէ այս մասին Արեւելեա՞ն թէ Արեւմտեան Հայոց ընթացքն աւելի համաձայն կը նկատէ Հայ Եկեղեցւոյ լաւագոյն սկզբանց և աւանդութեանց։

ԷՋՄԻԱԾՆԻ ԳՈՐԾԵՐ

ԱՐԱՐԱՏ ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

Պատահմամբ ձեռքս անցնելով մի հայերէն լրագիր, կարդացի Էջմիածնից գրած նամակը, որ կամենալով Երեմիա Սրբազանի Տեղակալութեան իրաւանց պաշտպան հանդիսանալ, Պ. յօդուածագիրը օրինակ է բերում Յովհաննէս Այանեան, Գէորգ Վեհապետեան, Մկրտիչ եւ Մակար Արքեպիսկոպոսաց օրօք եղած կարգադրութիւնքն, թէ երբ նոցա ժամանակաւ Եղիազար Արքեպիսկոպոսն Բեսարաբիոյ և Պարգեւ Սուքիաս եպիսկոպոսը նշանակուեցան Աստրախանի վիճակի կառավարիչներ, և թէ Ճեմարանի խումբն արձակուեցան և նոցա փոխարէն կարգուեցան այլք, եւայլն։

Երբ մարդիկ գիտմամբ խաւարը լոյսի տեղ են կամենում դնել, ծաղրելի են դառնում։ Ո՛չ մի ժամանակ և ո՛չ մի Տեղակալ իրան իրաւունք չէ համարել իւր կողմից առաջարկութիւն անել մի վիճակաւոր նշանակել տալ, այլ միայն երբ Սինոդը տեսել է որ այս ինչ կամ այն ինչ վիճակը դատարկ է, նշանակել մէկին ժամանակաւոր կառավարիչ մինչեւ Նոր Կաթողիկոսի գալն, որ եթէ ինքն յարմարաւոր կը գտնէ այն ժամանակ կ'առաջարկէ ի հաստատութիւն Ն. Կայսերական Մեծութեան։ Այսպէս և Ճեմարանի խմբի փոփոխութիւնն ո՛չ թէ Տեղակալն իւր կողմից կարգադրել [illegible] նից, զի այն ժամանակ ևս հակառակորդներ կային այդ կարգադրութեան, և այդ՝ այն ժամանակ երբ Տ. Մակար Արքեպիսկոպոս, որ այն ժամանակ Տեղակալութեան պաշտօն էր վարում, հարկադրեցաւ գնալ Խաղաղութեան հանդիսին ներկայ լինելու, որոյ մանրամասն հետեւանքն ևս յայտնի են ամենքին։

Իսկ ինչ վերաբերում է թէ Վեհ. Մակար Կաթողիկոսն իւր Տեղակալութեան ժամանակ առաջարկել է Մամբրէ վարդապետ Ամասարեանին Սինոդի անդամութեան պաշտօնի, հիմնովին սուտ է։

Ահա իսկութիւնը. —Նախկին պրոկուրօր Տէր Յովսէփեանցն, մտերիմ բարեկամ լինելով Սարգիս Եպիսկոպոսին, մեծ ջանք էր ի գործ դնում որ նորան անդամ նշանակել տայ, և այսպէս խնդրում էր Տ. Մակար Արքեպիսկոպոս Տեղակալից որ առաջարկէ նորան Սինոդի անդամութեան պաշտօնի. բայց Նա զգուշաւոր և հեռատես մարդ լինելով, մերժում էր նորան, ասելով «Կաթողիկոսի՛ իրաւունք է դա, կարող են չի հաստատել», իսկ նա պնդում էր «այդ Ձեր իրաւունքն է և թէ ես կարող եմ տեղեկանալ թէ կը հաստատե՞ն թէ ոչ»։ Այն ժամանակն օձիքն ազատելու համար խոստանում է առաջարկել, եթէ այն տեղից համաձայնութիւն տան հաստատելու։ Պրոկուրօրը գրում է կառավարչապետին թէ որովհետեւ Կաթողիկոսի ընտրութեան օրը մօտենում է և անդամոց թիւը մէկով պակաս է, եթէ Տեղակալի կողմից առաջարկութիւն լինի, հաստատութիւն կը գտնէ՞ թէ ոչ։ Կառավարութիւնից ոչինչ պատասխան չեն տալիս, այլ իրանց կողմերից տեղեկութիւն քաղելով տեսնում են որ Մամբրէ վարդապետ Ամասարեանն Վեհ. Գէորգ Դ. Կաթողիկոսի կողմից նշանակուած է Մակար Արքեպիսկոպոսին թեկնածու (կանդիդատ), ուստի և հաստատում են Սինոդի անդամ։ Ահա՛ այս է ճշմարտութիւնն, թող Պ. յօդուածագիրն ի զուր տեղ չչխատէ բիծ դնել Վեհ. Մակար Կաթողիկոսի վերայ, որ իրանից շատ լաւ գիտէր Կաթողիկոսական և տեղակալական իշխանութեանց սահմանը։

Ի դէպ հարկ եմ համարում յիշել թէ Տեղակալութեան իրաւանց առաջին հակառակորդն նոյն իսկ ինքն Գէր. Երեմիա եպիսկոպոսն էր, որ երբ Տեղակալը կամենում էր մի որ և է կարգադրութիւն անել վանուց վերաբերութեամբ՝ պահանջում էր Սինոդով լինի։ Վեհ. Գէորգ Կաթողիկոսի թողած կոնդակը Մակար եպիսկոպոս Տեղակալի անունով, ուր պատուիրում էր Ճեմարանի և վանուց վրայ օրինաւոր հսկողութիւն ի գործ դնել, երբ կարդացուեցաւ՝ ինքն Գէր. Երեմիա եպիսկոպոսն էր ասողը՝ «Ի՞նչ արժէք ունի այդ կոնդակը»։ Նոյնպէս ինքն էր Տ. Մկրտիչ եպիսկոպոսի Տեղակալութեան խալին եկեղեցւոյ վերցնել տուողը։ Միայն թէ կարելի է ասել այն ժամանակ չէր հաւատում թէ ինքն ևս կարող է Տեղակալ լինել։

Ս. Էջմիածին, 22 օգոստոսի. . . .

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

Գ. Ն. վերջին հատոր
«ՆԱՄԱԿՆԵՐ
ԱՌ ՆՈՐԱՊՍԱԿ ԱՄՈՒՍԻՆՍ»

Ստացանք այս չահեկան և բարոյալից հրատարակութեան երրորդ մասն, որ կը խօսի նորապսակ ամուսիններուն, ամուսնական կենաց գլխաւոր դէպքերուն և խնդիրներուն վրայ, ինչպէս՝ փոխադարձ պարտաւորութիւնք առն և կնոջ, առտնին կառավարութիւն, յարաբերութիւն ծնողաց և ազգականաց հետ, ընկերային կենցաղավարութիւն, պանդխտութիւն, զաւակ մեծցնելու միջոցները, խնայողութիւն և բարեկեցութիւն, —նիւթեր զորս այս սիրուն գրքոյկին մէջ ամփոփեցի ընկերական մատենագիրը Պ. [illegible] բացատրած է ժողովրդին դիւրահասկնալի ոճով։ Աշխարհաբար մաքուր թարգմանութեամբն, որուն սկիզբը գրուած է ընդարձակ հրահանգիչ յառաջաբան մը ի թարգմանչէն, Պաղտասարեան ընտիր տպագրութեամբն և Մանթրոսեան գեղեցկագոյն կազմովն՝ այս գրքոյկ արժանի կը հանդիսանայ ամեն հայ ընտանեաց մէջ մտնելու, կարդացուելու, և պահուելու ընտանեկան գրադարանին մէջ։ Գին 5 ղրուշ։ Ոսկեզօծ 7 ղրուշ։ Ամեն գրավաճառաց քով կը գտնուի։ Կեդրոնատեղին Պաղտասարեան գրատուն։

—)(53)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԵՐԿՈՒ ԱՆՄԵՂՆԵՐ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՄԱՍՆ ՆԵՐԿՐՈՐԴ

ՍԵՒ ՃԱՄԲԱՅՆԵՐԷՆ

—Բա՛նտը կը գտնուէիս, ըսաւ, բա՛նտ ես։

—Այո եւ անիրաւ տեղը . . . բան մը չեմ գողցած։

—Դուն գող չես, այնպէս չէ՞։

—Կը հաւտա՞ս։

—Ոչ։

—Մալլյօն է ամենուն պատճառը։

—Միտքէս կանցնէ՛ր։

—Այո, բայց սա չես գիտեր, Շարլօս, թէ քու մեկնելէդ ետքը, իր հօմանուհին ուզեց ըլլել զիս։ Ես մերժեցի։ Այս է իր ատելութեան և վրէժխնդրութեան պատճառը։

—Ա՛հ, Թշուառականը, Թշուառակա՛նը, եթէ ձեռքս անցնէր . . .

—Զօրաւորագոյնը դուն չպիտի ըլլայիր . . . ընդհակառակն պէտք է զգուշանաս իր աչքին երեւնալէ . . . ի՞նչ կընես, Շարլօս, ի՞նչ է փորձանքդ։

Արդարեւ, Շարլօ ձողերը խլել կը փորձէր, որոց մին, ինչպէս ըսինք, տեղէն խախտուած էր։ Բոլոր ճիգն անոր վրայ կը թափէր։ Եւ թէեւ տղան կորովի, բայց ձողը կը դիմադրէր։

—Գործիք մը պէտք է ինծ։

—Սայլատան մէջ պիտի գտնես . . . ուրեմն զիս ազատե՞լ կուզես։

—Այո . . . ես փախայ ապաշաւարանէն որպէսզի քու քովդ գամ . . . քեզ ալ պիտի ազատեմ։ Խոյս պիտի տանք . . . կրցածնուս պէս պիտի ապրինք . . . կամ, եթէ չի կարենանք ապրիլ, միասին պիտի մեռնինք, այսչափ . . . գէթ, իրարմէ չի պիտի բաժնուինք։

—Շո՛ւտ, շո՛ւտ, Շարլօս . . . որովհետեւ կը նախազգամ որ վարպետն անգամ մըն ալ պիտի գայ գիշերը զիս տեսնելու։

Տղան սայլատուն վազեց, դիւրաւ լըծակ մը գտաւ հոն։ Ետ դարձաւ։ Հինգ վայրկենի մէջ, քարը փորեց և ձողը տեղէն հանեց։ Անցքը կը բաւէր։ Պերթին բակին մէջ ցատքեց։ Երկուքն ալ իրարու պլլուեցան։

—Ո՛հ, որչափ երջանիկ եմ, կ'ըսէր Պերթին։

—Տակաւին չէ վերջացած։ Շատ մի ուրախանար։

Շարլօ բռնեց ձեռքէն և քաշեց տարաւ։ Բանջարանոցի պատին ետեւէն լըսուեցաւ Պիւլի մռլտուքը։ Պերթին դողաց։

—Մի՛ վախնար։ Լաւ գիտես որ բարեկամ մըն է։

Օգնեց Պերթինի որ պատին վրայ մագլցի։ Երբ ինք ալ վեր ելաւ, Պիւլի հետ խօսեցաւ, հանդարտեց զայն, վար իջաւ և հացին մնացորդն անոր տուաւ։ Այս միջոցին Պերթին ալ վար կ'իջնէր։ Պիւլ թողուց որ աղջիկը զինք չոյէ։

—Անոր շատ վստահելու չէ սակայն, ըսաւ Շարլօ։ Լաւագոյն է կծիկը դնել։

—Փախչինք ուրեմն, ըսաւ Պերթին մեղմաձայն։

Պարտէզէն անցան և քիչ ատենէն դաշտին մէջ գտնուեցան։

Շարլօ, արագ քալած ատեն, կ'ըսէր.

—Մտիկ ըրէ, Պերթին։ Պէտք չէ որ մեզի նորէն գտնեն։ Եւ եթէ Սէն Ռըմիի շրջակայները մնանք, խիկոյն ձեռք պիտի անցնինք։ Բաւական զօրաւո՞ր ես ամբողջ գիշերը քալելու հակառակ ցուրտին, ձիւնին . . .

—Կարծեմ թէ այո՛։

—Մնաց որ, երբ մեկս ինծի պիտի ըսես։ Քիչ մը առաջ սայլատունէն լուցկիներ գտայ զորս գործաւոր մի հոն մոռցեր էր ծխախոտին և ծխամորճին քով։ Առի այս լուցկիները։ Թուղթի կտորուանք ունիմ։ Անտառներուն մէջ չոր փայտ պիտի ժողվեմ և քեզի կրակ վառեմ։

—Խօսք կուտամ որ չի մսիմ, Շարլօ։

Ուրախութիւնը կը քաջալերէր զինք։ Կը կախուէր Շարլոյի բազուկէն։ Տղան կը ծիծաղէր։ Ցանցելումն իրենց քաշածներուն վրայ ա՛լ չէին մտածեր. զիրենք դողդղացնող ձմրան այդ գիշերուան կըծու ցուրտին վրայ չէին մտածեր. չէին մտածեր յաջորդ և հետեւեալ օրերուն իրենց Թշուառ կեանքին վրայ։ Մէ՛կ բան միայն կը մտածէին, թէ վերջապէս գտած էին զիրար եւ անհունապէս երջանիկ եղած էին։

Սակայն, երեք չորս ժամ անդուլ քալելէ ետք հանգչելու պէտքն զգացին։

Շարլօ սաստիկ անօթի էր, որովհետեւ ամբողջ օրը բան մը կերած չէր, ինչպէս նաեւ Պերթին։ Ծարաւի ալ էին, զի շատ արագ էին քալած։

Բայց իրենց ծարաւն ու նօթութիւնը յագեցնող բան մը չունէին։

Որովհետեւ երկար ատենէ ի վեր Սէն-Ռըմի կը բնակէին, որչափ ալ քիչ դուրս ելնէին, այսու հանդերձ գիտէին սահմանագլուխ տանող ուղիները։

Բնականապէս Պելժիոյ ճամբան բռնած էին։

—Այսպէս, կ'ըսէր Շարլօ, սահմանագլուխէն երկու քայլ անդին գտնուելով, եթէ ոստիկանք ուզեն քեզ ձերբակալել, անմիջապէս սահմանագլուխէն Պելժիա պիտի անցնինք։

Յոյս ունէին որ ո և է ագարակի մը, կամ գործարանի մը կը հանդիպին հոն։ Այս վերջինը որչափ ալ տաժանելի ըլլար, պիտի գրաւեցներ իրենց փոքրիկ բազուկներն և օգուտ քաղէր իրենց արիութենէն։

Պերթին խիկոյն ըսաւ.

—Բաւական հեռու ըլլալու ենք Սէն-Ռըմիէն . . . ա՛լ կարողութիւն չունիմ։ Պէտք է որ կենամ։

—Կենանք, Պերթին։

Կը գտնուէին այն անտառին սահմանին վրայ որուն բաժանումները Պելժիոյ մէջ կը մտնէին։ Այն պարագային յորում հագած էին զիրենք, կրնային անտառին մէջ նետուիլ և երկար ատեն խուզարկութիւններէ զերծ մնալ։

—Նստէ, ըսաւ Շարլօ։

Եւ կիսափուտ ծառի մը կոճղին վրայէն մաքրեց ձիւնն։

—Նստէ։ Պիտի փորձեմ փայտեր ժողվելու։ Պիտի տաքնաս։ Պիտի հանգստանաս։

—Զիս առանձին մի՛ թողուր, կը վախնամ . . .

—Հինգ վայրկեան միայն։ Հեռու չպիտի երթամ։ Պիտի սուլեմ երգել, դուն ալ պիտի լսես ու սիրտ առնես։

Շարլօ՝ երգելով մեկնեցաւ։

Առաւօտը կը մօտենար։ Լուսինն անհետացեր էր։ Մութը տակաւին թանձր էր և հովն որ նոր կ'ելնէր, ողբագին կը մռնչէր ծառոց մէջ։

Պերթին կը սարսռար։ Կը լսէր սակայն Շարլոյի ձայնն ու նորէն կը վախնար։

Բայց քիչ ատենէն տղան վերադարձաւ։

—Ինծի հետեւէ, ըսաւ։ Անտառին ներքին մասին մէջ հովը չպիտի զգաս, կրակ վառեցի քեզի . . .

Արդարեւ, քանի մը հարիւր քայլ անդին, կրակ մը կը վառէր։

Երկու խեղճ պզտիկներն իրարու քով ծնրադրեցին, և սկսան տաքնալ՝ երանութեամբ ծիծաղելով։

—Եթէ դուն ճշմարիտ կին մը ըլլայիր, ըսաւ յանկարծ Շարլօ, հօս պիտի հաստատուէիր, մինչդեռ ես պիտի ջանայի շրջակայներն ագարակ մը գտնել և քիչ մը հաց ձեռք ձգել։ Ես այս կողմէն վախնալիք բան մը չունիմ։ Եթէ ոստիկանք քեզ փնտռեն, ուշադրութիւն չպիտի ընեն տղու մը։ Ի՞նչ կ'ըսես։

—Ոչ, Շարլօս, ամեն տեղ քեզի պիտի հետեւիմ։

—Ուզածիդ պէս ըլլայ։

Շարլօ համբուրեց զայն, որ փոխարինեց այդ համբոյրը։

Երկու երեք ժամ հոն մնացին հանգչելու համար։ Շարլօ, մօտակայ կտրուած անտառէ մը խուրձեր գտած և անոնցմով փոքրիկ հիւղակ մը շինած էր, որուն տակ Պերթին, ոտքերը կրակին տուած, ամբողջ ժամ մը հանդարտօրէն քնացաւ անոր թեւին վրայ։

Շարլօ՝ զայն արթնցնելու համար զի համարձակեցաւ շարժում մը ընել։

Անձա՛ռ գորովով անոր դէմքը դիտեց։ Լոյսը ծագած էր։ Հիմակ կրնար զայն տեսնել և սքանչանալ։ Հակառակ՝ վերջին աւուրց յուզումներուն, այս առաջին գիշերուան մեծ յոգնութեան և անօթութեան խաղաղիկ և ժպտուն դէմք մը ունէր։ Նոյն իսկ իւր քնոյն մէջ կը հասկցուէր թէ երջանիկ էր իր Շարլոյի քով գտնուելուն։ Տղան կը բռնէր անոր երկու ձեռներն ու շրթանց ծայրովը, կը համբուրէր անոր քնացած մազերը։

Եւ որպէս զի զայն բնաւ չարթնցունէ, կրակը չէր արծարծեր։

Ցուրտի զգայութիւն մը արթնցուց աղջիկը։

—Աս ի՛նչ է, քնացեր եմ, ըսաւ ժպտելով . . .

(Շարունակելի)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Փարիզէ առ Լ. Հէլլէր կը գրուի սեպտ. 19 թուով.

Նափոլէոնի Առաջնոյ պատերազմաց ժամանակ, անգլ. նաւախումբ մը կը պաշարէր Ռոն գետի բերանը։ Օր մը ֆրանսացի պահակներն որք ցամաքին վրայ կը հսկէին անգլ. նաւախումբին շարժմանց, տեսան որ կարմրազգեստ զինուոր մը իրենց վրայ կուգայ։ Պահակներն անմիջապէս վազեցին խմաց տուին պահականոցներուն և անտի փութով անդութեամբ լուր ղրկուեցաւ ի քաղաք։ Բոլոր գաւառն յուզուեցաւ, կարծուելով թէ անգլ. բանակ մը Թուլոնի վրայ կը քալէ։ Բանը քննուելով, յայտնուեցաւ թէ անգլիացի խեղճ զինուոր մը դասալիք եղեր է, և Ֆրանսացիներուն ապաստաներ է։ Այսպէս ալ սուտ զրոյցներ վերջին եօթնեկին մէջ յուզեցին միտքերն, և Սակարանաց մէջ գնոց անկում պատճառեցին։ Հազիւ թէ Սակարանն ինքզինք կը գտնէր, և ահա զրուցուեցաւ յանկարծ թէ Պ. տը Ֆրէսինէ մեռեր է, և արժեթուղթք նորէն ինկան։ (Մինչեւ իսկ եթէ Պ. տը Ֆրէսինէ մեռնէր, ի՞նչ պատճառ կար որ արժեթուղթք ինային։ Ծայրայեղ դիւրազգածութիւն մը չէ՞ այս։) Բայց Ֆրանսացի նախարարապետն առաւել քան երբեք քաջառողջ է։ Վրայ հասաւ Լօհէնկրինի ներկայացումը։ Քանի մը հարիւր Փարիզցի երիտասարդներ, փողոցներու հանդարտութենէն ձանձրացած, Օբերայի շուրջ խեղկատակութեանց ձեռնարկեցին, և անոնց չահատակութիւնները դիտելու նպատակաւ քանի մը հազար պարապ պտտողներու մէկտեղ գալը ցոյցի մը կերպարան առաւ։ Այս ալ պահ մը ազդեց գներուն վրայ, իբր թէ Եւրոպիոյ խաղաղութիւնն ի վտանգի լինէր Վակնէրի օբերային Փարիզի պետական թատրոնաց մին մէջ ներկայացուելէն։ Ֆրանսացի հասարակութեան ողջամիտ մասը կը խնդայ այս զեղծմանց վրայ, և ամեն ժամանակէ աւելի խաղաղութեան և հանդարտութեան կուսակից կը մնայ։ Ցաւալին ա՛յն է միայն որ թեթեւամտութեան այս ազդակալի ցոյցեր ֆրանսական անուան բարի համբաւոյն կը վնասեն օտար երկրաց մէջ։

Քէօլնիշէ Զայթունկ, Գերմանիոյ Թայմսն, երկու մեծ սիւնակներ կը նուիրէ ջատագովելու զինուորական նոր վարկերն որք ի մօտոյ պիտի խնդրուին Ռայխստակէն։ Այս առթիւ կ'ըսէ թէ տեւելի խաղաղութիւնը զորմէ կը խօսին ընկերվարականք՝ պատրանք մ'է լոկ։ «Ընդհակառակն, անցեալ շաբթու դէպքերը պէտք է յորդոր լինին Գերմանիոյ՝ պատերազմի պատրաստուելու։ Պարտինք ապացուցանել օտարներուն թէ մեք Գերմանքս տարաձայն չենք մեր մէջ, և թշնամութիւնը մեր գուռն ափ չէ առած։ Այդպիսի սխալ գաղափարներ տարածուելով հետզհետէ, կրնան մեր հակառակորդները քաջալերել մեծ հարուած մը տալու։ Ֆրանսական առածէն ներշնչուինք, որ կը պատուիրէ կարգերնիս սեղմել պնդացնել՝ ըստ մեծութեան վտանգին»։

Քէօլնիշէ Զայթունկ կը հաստատէ ապա թէ բուլղարական սահմանագլուխն ըստ բաւականին պաշտպանեալ չէ Ռուսիոյ կողմէ։

—Ալեքսանդրիոյ դեղագործք գումարում մ'ըրին անցեալ շաբթու, բողոքելով առողջապահական ինչ ինչ նոր կանոնադրութեանց դէմ որք իրենց արուեստին ազատ կիրառութիւնը կը խափանեն։ Ալեքսանդրիոյ մէջ բաւական սրտայուզութիւն յառաջ բերեր են այն կանոնադրութիւնք։

—Թէ ի՛նչպէս մեծ մարդիկ կրնան պզտիկ գործերով ալ զբաղիլ։

Պիզմարք իշխան դատ բացաւ Ուլրիք անուն բանուորին դէմ, սա պարագայից մէջ։

Վարձինի ագարակատէր Պիզմարք իշխան, իրեն ներկայացուցիչ ունենալով Վէսթֆալ անտառապահը, բանուոր Ուլրիքէ, որ չունի որոշ բնակարան, հետեւեալները կը պահանջէ.

1° Անվճար մնացեալ վարձքի հաշուէ 36 մարք. 2° Հինգ մարք, ի փոխարէն երկու վառեակներու և մէկ սագի, զորս չէ վերադարձուցած Պիզմարք իշխանին, որպէս կը պարտէր (կ'երեւի թէ վառեակ և սագ սուղ են Գերմանիոյ մէջ. Պոլսոյ մէջ երեք մարքի կրնային գնուիլ, և աղէկ ալ։) 3° 65 մարք ի փոխարէն այն աշխատութեանց զորս պարտէր կատարել, և չէ կատարած։ Պիզմարք իշխան 100 մարքի երաշխաւորութեան գումար յանձնեց դատարանին, որ իւր վճիռը պիտի արտասանէ նոյեմբ. 18ին։ Ապահով կրնանք լինել սակայն թէ արձակուելիք վճիռը Սակարաններուն վրայ պիտի չազդէ։

—Ի Լոնտոն, օրուան մարդն է Ֆրանսացի Ժագ, որ իւր խօսքը բռնեց, յիսուն օր ծոմ պահելով, և միայն մերթ ընդ մերթ իւր պատրաստած հեղուկէն մէկ երկու կաթիլ բերանը դնելով։ Եւ որ աւելին է, 50օրեայ ծոմէն ետքն, առաջին ճաշը չըրած, 85 քիլօ ծանրութեամբ մարդ մը իւր ուսերուն վրայ կրցաւ վերցնել։ Ոսկի չքանշան մը ստացաւ և դրամական խոստացեալ պարգեւը։ Թափոր մը կազմուեցաւ, զինք Աքուարիումի ցուցավայրէն իւր բնակարանն առաջնորդելու համար։

—Պ. Ժոզէֆ Ռէյնաք, Ռէփիւպլիք Ֆրանսէզ կարեւոր թերթին անօրէն-խմբագրապետն, որ երբեւ սպայակոյտի կցորդ հետեւած է Կալիֆէ զօրավարին, յաւարտ ռազմափորձերու կը գրէ իւր թերթին մէջ.

«Տարակոյս ներելի չէ այլ եւս. մեր ազգային-ժողովրդային բանակ կ'արժէ գեղեցկագոյն դասական բանակներն անցելոյն, և մեր զօրքեր ունին իրենց արժանաւոր պետեր։ Ա՜հ, ո՛րչափ քաջ, ո՛րչափ սքանչելի զօրքեր են ասոնք։ Անոնց ընթացքը ջախջախիչ հերքում մը տուաւ յոռետես վարդապետներուն, որք կը մարգարէանային թէ զինուորական ծառայութեան պայմանաժամն եօթն տարիէն հինգի և յետոյ երեքի իջուցուելով, և անխտիր բոլոր ժողովուրդը զինուոր գրուելով, տկար բանակ մը պիտի ունենայինք, յոգնութեան չդիմացող զինուորներ, զինուց գործածման անվարժ և կարգապահութեան անընդունակ։

«Ի՛նչ սուտ։»

* *

Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ալեքսանդրա իշխանուհին (դուստր Յունաստանի թագաւորին և ամուսին Փաւել մեծ դուքսին) երէկ առաւօտ ժամը երկուքին վախճաներ է։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, իւր հետ ունենալով Պատրիարքարանի գործակատար Ֆրէնկեան Աբրահամ էֆէնտին, երէկ առաւօտ Դատական Նախարար Վսեմ. Րիզա փաշայի ապարանքը գնաց ի Րումէլի Հիսար և Ն. Վսեմութեան եղբօրը մահուան առթիւ ցաւակցութիւն յայտնեց։

Նոր կրօնական ժողովը այսօր ի նիստ հրաւիրեալ է ի Պատրիարքարան։

Նախորդ կրօնական ժողովը երէկ ի նիստ գումարեցաւ ի Ղալաթիա և իւր մէկ քանի ատենագրութիւնները վաւերացուց։

Ամեն. Խրիմեան Սրբազանի առողջական վիճակին նկատմամբ շրջած վրդովիչ զրոյցներն անհիմն են բարեբաղդաբար։ Սեպտ. 1 թուականաւ Երուսաղէմէն հասած լուրեր կը ծանուցանեն թէ Ն. Ամենապատուութեան հիւանդութիւնը մեղմացած է։

Քաղաքական ժողովոյ անդամներէն Մեծ. Միհրան էֆէնտի Սեթեան իւր զբաղմանց պատճառաւ հրաժարած է Միացեալ Ընկերութեանց Տնօրէն Խորհրդոյ ատենապետութեան պաշտօնէն։

Ռոտոսթոյէն կը գրեն մեզ թէ Յակոբ փաշայի մահուան լուրը գաւառական տպաւորութիւն ըրեր է քաղաքին ազգայնոց վրայ։ Գեր. Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան փութացեր է ցաւակցական և մխիթարական հեռագիր մը ուղղել հանգուցելոյն մօր՝ տիկին Նեկտար Գազազեանին։ Ըստ հրահանգի Դիմաքսեան Սրբազանի, յառաջիկայ կիրակի, Խաչվերացի տօնին, Ռոտոսթոյի եկեղեցեաց մէջ պաշտօնք պիտի կատարուին ի հանգիստ հոգւոյ հանգուցեալ փաշային։

Թուրքէ կ'իմանայ թէ կայս. Իրատէ մը հրամայած է, ըստ օրինի, թոշակ մը յատկացնել հանգուցեալ Յակոբ փաշայի մօրը։

Ամսոյս 13ին Իզմիրի Ս. Մեսրոպեան վարժարանին մէջ թատերական չքեղ ներկայացում մը տեղի ունեցեր է ի նպաստ քաղաքին Հայ Ընթերցատան և Լուսինեան ընկերութեան, որ կազմուած է յիշեալ վարժարանի վաղեմի սաներէն։

Ներկայացեալ խաղերն էին Պ. Մ. Մամուրեանի Սեքսփիրի Տոմէ անուն կատակերգութիւնն և ողբացեալ Պարոնեանի Մեծապատիւ Մուրացկանները, զոր թատերգութեան վերածած էր ազգ. վարժարանաց հայերէն լեզուի ուսուցիչ Պ. Տիվրիկեան։

Ներկայացումը փայլուն յաջողութեամբ պսակուեր է։

Իճատիյէի Ներսէսեան ու Երմոնեան վարժարանաց ի նպաստ անցեալ շաբաթ գիշեր Սկիւտարի մէջ տրուած թատերական ներկայացումէն 5200 ղրուշի զուտ հասոյթ գոյացած է։

ԱԶԴ

Առ խնամակալս ազգային ուսումնոց որ ի մայրաքաղաքի և ի գաւառս

Բարեսէր ազգային մը՝ մայրաքաղաքիս և գաւառաց Ազգային վարժարանաց մէջ յաճախող աղքատիկ ուսանողաց համար նուիրած է Պէյազեան Յարութիւն էֆէնտիի յօրինած ՔԱՂ. ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔԻՆ Ա. տարիէն 500 և Բ. տարիէն 300, ընդ ամէնը 800 օրինակ դասագիրք։

Եւ խնդրած է մեզմէ հրաւիրել զխնամակալս նոյն աղքատիկ ուսանողաց՝ ի մայրաքաղաքիս և ի գաւառս, որ եթէ իրենց սանոնք պէտք ունին յիշատակեալ դասագրոց, դիմեն յօրինողին՝ ի գրասենեակ Ընդհ. գործակալութեան Օսմանեան, Ղալաթիա Պէօյիւք Խալիլ Փաշա խան, Թիւ 3, և ստանան պէտք եղած թուով դասագիրք, իրենց ստորագրութեամբ վկայելով աղքատութիւնն այն ուսանողաց որոց համար պիտի ստանան սոյն գիրքն։

1—3

ՇԱԲԱԹՕՐԵԱՅ ԱՐԵՒԵԼՔ

Արեւելքի վաղուան համարը, բաց ի իւր սովորական նիւթերէն, կը պարունակէ նաև հետեւեալ յօդուածները.

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՑԵՂԵՐԱԿԱՆ ՄԱՀ ՅԱԿՈԲ ՓԱՇԱՅԻ (քերթուած) ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ԷՍԱՅԵԱՆ

ՍԵՒԱՆ (ճանապարհորդական ակնարկ)

ՎԻՊԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆՔ ԱԼՖՈՆՍ ՔԱՐ Թարգմ. ՄԻՔ. Ց. ՆՈՐԱՏՈՒՆԿԵԱՆ

ՈԳԵՒԱՐԸ ԵՐՈՒԱՆԴ

ՓՈՔՐԻԿ ՕՐԱԹԵՐԹՍ ԺԻՒԼ ՍԻՄՈՆ

ԱՐՈՒԵՍՏ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ ԱՍՊԱՐԷԶ (ժողովրդական բանաստեղծութիւն) ՀԻՒԼԷ

ԱՍՏՂԱ (Գրական վէպ Քարմէն Սիլվայի) Թարգմ. Թ. Թ.

ՏԱՐԵԳԻՐ ԴՊՐԵՎԱՆՈՒՑ ԱՐՄԱՇՈՒ

ՓԱՐԻԶԷՆ Ի ՉԻՔԱԿՕ (Թան) ԷՕԺԷՆ ՔՕԼԻՊԷՐ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարար Թէվֆիգ փաշա երէկ կայս. պալատ գնաց և ստացաւ Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Ելմտական Նախարար Նազիֆ էֆէնտի և Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց Նախարար Թէվֆիգ փաշա երէկ Բ. Դուռն երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Գերմանական դեսպան Պ. տը Ռատովից, շուէտական դեսպան Պ. Ալպէր Սթէնպօք և պելճիքական դեսպանատան գործակատարն երէկ Բ. Դուռն երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կայս. անձնական Գանձուն Նախարար Վսեմ. Միքայէլ էֆէնտի Փորթուգալ երէկ Սպարապետի Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Սպարապետ Բարձր. Րիզա փաշայի և ուրիշ բարձրաստիճան պաշտօնէից հետ։

Ն. Վսեմութիւն նոյնպէս երէկ Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց պաշտօնատունը գնաց և տեսակցեցաւ Նախարար Թէվֆիգ փաշայի հետ։

Պ. ՔԱՈՒԼԱ

Անատոլուի երկաթուղեաց արտօնատէր Պ. Ալֆրէտ Քաուլա երեքշաբթի իրիկուն պատիւ ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու։ Այս մասնաւոր ունկնդրութեան պահուն, Պ. Քաուլա ինչ ինչ խնդիրներ մատոյց յոտս կայս. գահոյից՝ ի մասին Նիկոմիդիա-Էնկիւրիի գծին երկարման։

ԱՆՏԱՌԱՑ ԵՒ ՀԱՆՔԱՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն հրամայած է Անտառաց և Հանքաց վարչութեան՝ ի մօտոյ կարգադրել առկախ մնացած խնդիրներն ու գործերը։

ԿՐԹԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կրթական Նախարար Վսեմ. Զիհտի փաշա և նոյն Նախարարութեան գլխաւոր պաշտօնեայք խորհրդակցութեանց սկսած են բարեկարգելու մայրաքաղաքիս ու բոլոր գաւառաց մէջ գտնուած նախնական ու երկրորդական վարժարաններն և մինչեւ իսկ գիւղերու մէջ այդ կարգի վարժարաններ հաստատելու համար։

—Նոյն Նախարարութիւնը՝ ծրագիր մը մատուցած է Բ. Դրան՝ վարժապետանոցի նախնական ու երկրորդական ճիւղերն աւելի եւս բարեկարգելու համար։

—Կրթական Նախարարութեան նախնական վարժարանաց վարչութիւնն՝ որոշած ըլլալով մայրաքաղաքիս նախնական վարժարանաց ուսուցիչներուն կանոնաւոր մէկ վիճակագիրը պատրաստել, հրահանգ ուղղած է այդ ուսուցչաց որ իրենց կենսագրութիւնը պատրաստելով յանձնեն նոյն վարչութեան։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մէքքէի առողջապահական վարչութեան կողմէ 11 սեպտեմբեր թուականաւ եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Թաիֆի ու շրջակայից մէջ երեսուն օրէ ի վեր հնտախտի որ եւ է դէպք չէ պատահած։ Մէտինէի առողջապահական բժիշկին կողմէ ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ այդ քաղաքին մէջ, օգոստոս 24էն մինչեւ 31, հնտախտի չորս դէպքեր պատահեր են։

Հալէպէն ուղղեալ հեռագիր մը համաձայն, Սեպտեմբեր 11ին եւս այդ քաղաքին մէջ հնտախտէ մահ չէ պատահած։ Սեպտեմբեր 10ին Ճիսր գաւառակին մէջ մէկ մահ պատահեր է։ Օգոստոս 25էն մինչեւ սեպտեմբեր 4, Թաարիֆի մէջ՝ երկու եւ սեպտեմբեր 3էն մինչեւ 5, Պապ գաւառակին մէջ՝ մէկ։

Է. ԶՕՐԱԲԱՆԱԿ

Սապահ կ'իմանայ թէ բժշկական վարժարանի ուսուցչի օգնականներէն տասներկու անձինք առժամեայ կերպիւ Է. զօրաբանակը (Եէմէն) պիտի ղրկուին։

ՍՊԱՆԻՈՅ ՈՂՈՂԵԱԼՔ

Մայրաքաղաքիս սպանիական դեսպանատունը հանգանակութիւն բացած է ի նպաստ Սպանիոյ ողողումներէն արկածելոց։

ԿՐԷՏԷ

Կրէտէի կուսակալի փոխանորդին մէկ գրոյն վրայ, կ'ըսէ Սապահ, որով կզգայն կարգապահութիւնն ու անդորրութիւնն աւելի եւս ամրապնդելու համար յոյն լեզուին հմուտ ոստիկաններ ուզած էր, Ոստիկանութեան Նախարարութեան կողմէ Կիրիտլի Հիւսէյին էֆէնտի առաջին գոմիսէր անուանուած է, և երկու երկրորդ կարգի և տասներկու պարզ ոստիկաններով Կրէտէ պիտի ղրկուին։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Ծովային Նախարարութիւնը տեղեկագիր մը մատուցած էր ի կայս. պալատ ի մասին շինութեան տասն և ութ երկրորդ կարգի մարտանաւերու, որք օսմանեան ծովեզերքը պիտի պաշտպանեն և նահանգաց տրամադրութեան ներքեւ պիտի դրուին։

Թուրքէ կ'իմանայ թէ Վեհ. Սուլթանը հրամայած է, ըստ այնմ, շինել այդ մարտանաւերը։

«ՆԻ'ՄԷԹԻ ԽԻՒՏԱ» ՇՈԳԵՆԱՒԸ

Նի'մէթը Խիւտա շոգենաւն, յորում կը գտնուէին զինուորք և պաշարք, երէկ Ճիտտէ ուղեւորեցաւ։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆ

Եղեռնադատ ատեանն երէկ դատեց Պէհճէթ էֆէնտի անուն մարդ մը, որ անցեալ Գուրպան Պայրամի երկրորդ օրն ի Նշան Թաշ դաշտի հարուածով մը սպաննած էր Սուլթանիյէ վարժարանի աշակերտներէն Մէմտուհ պէյը։

Ի բացակայութեան նախագահ Շէվգէ պէյի, որ դատական ժողովին մէջ կը գտնուէր, նախագահի պաշտօնը վարեց անդամ Համտի էֆէնտի։ Դատարանը տասնհինգ տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտեց Պէհճէթ էֆէնտին։ Նախագահի պաշտօն վարող Համտի էֆէնտի վճիռը հաղորդելով խրատներ ուղղեց դատապարտելոյն և ըսաւ թէ քանի որ տակաւին երիտասարդ է այդ բանտարկութեան միջոցին ջանայ ինքզինքն ուղղել և միանգամայն պատիժն աւարտելէն յետոյ այլ եւս այդ կարգի ընթացից մէջ չգտնուիլ։

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՇԻՌՆԵՐ

Միքէլ էֆէնտի Պէհլամեան նոր ձեւ տիրէմ մը հնարած է, որով կարելի է նոր տիրէմն, այսինքն քիլօն, հինէն զանազանել և իւր այս գիւտին համար տասն եւ հինգ տարի պայմանաժամու հնարիչի արտօնագիր ստացած է Առեւտրական եւ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան կողմէ։ Այդ նորահնար տիրէմը գլանաձեւ է և իւրաքանչիւրին վրայ զատ մաս մը կայ պտուտակով միացեալ, որով կարելի է այդ տիրէմ հին կամ նոր գրութեան վերածել։ Օրինակի համար, օխանոց մէկ տիրէմը հին օխա է, այսինքն 400 տիրէմ, երբ պտուտակով կցեալ մասը զատուած չէ։ Իսկ եթէ այդ մասն հանուի, յայնժամ նոր օխա է, այսինքն քիլօ։

Զեռնհաս իշխանութիւնն որոշած է որ օտարահպատակք և այլք, առանց պաշտօնական արտօնութեան, շէնքեր չկառուցանեն։ Այս որոշում հաղորդուած է որոց որ անկ է։

—Ոստիկանութեան պաշտօնեայք ձերբակալած են Եօթի անուն հելլենացի մը որ ի Ղալաթիա Բէրշէմպէ Փազար իւր խանութն ապահովագրելով այրած և յետոյ փախած էր։ Եօթի այն ատեն ի բացակայութեան դատապարտուած էր։

—Թաղապետութեան Զ. շրջանակին մէջ հանրային մաքրութեան ծառայեցնելու համար որոշուած է 30 ջորի գնել Նիկոմիդիոյ կողմերէն։

—Ոստիկանութիւնը ձերբակալած է Եազըճը Ոսկի անուն մարդ մը որ կեղծ ադամանդ կրող մատանի մը տալով սուտ չորթած էր Ապահովութեան Սնտուկէն։

—Պերութի ջրի ընկերութեան մենաշնորհի պայմանաժամին վրայ երեսուն տարի աւելցած և Հանրօգուտ շինութեանց ժողովին կողմէ այս առթիւ պատրաստեալ տեղեկագիրը մատուցած է Բ. Դրան։

—Պարսկական հիւպատոսարանի դատարանին անդամոց ընտրութիւնը կատարուելով ութ վաճառականք գաղտնի քուէով անդամ ընտրուած են։ Այդ ութ անդամէ երկերկու անձ ամեն երեք ամիս կարգաւ ներկայ պիտի գտնուին այդ դատարանին մէջ։

—Նպարավաճառներու արհեստապետի փոխանորդ Համտի էֆէնտի՝ նպարավաճառներէն որոշեալ քանակութենէն աւելի դրամ առած և իւրացուցած ըլլալով, արհեստաւորաց բողոքին վրայ պաշտօնանկ եղած և իրեն յաջորդած է Սիւլէյման էֆէնտի։ Քաղաքապետութիւնը ձեռնարկած է հարկ եղած քննութեան։

—Պարսկական դեսպան Խաստուլլահ խան լաւ տեսակէ ծրար մը շալ նուիրած է պարսիկ վաճառական Հաճի Հասիպ աղայի, ի վարձատրութիւն իւր բարուոք ծառայութեանց։

—Իսկէնտէրունի մաքսատան մարտ, ապրիլ և մայիս ամսոց հասոյթք 6000 ոսկիով չափ աւելի եղած են բաղդատմամբ նախորդ տարւոյ նոյն ամիսներուն։

—Ի Գատըքէօյ Եէլ Տէյիրմէնի թաղը բնակող Մօշոն անուն հրէի մը երեսուն տարեկան կինը չորեքշաբթի գիշեր յանկարծամահ եղած է։

—Արեւելեան երկաթուղեաց ընդհանուր տնօրէն Պ. Կրոսհօլց և իր ընտանիքն երէկ առաւօտ Վիեննայէն մայրաքաղաքս ժամանեցին եւրոպական կառախումբով։

—Անցեալ չորեքշաբթի յունական Հէլլաս Սիլլօգոսին դիւանի վերընտրութիւն տեղի ունենալով, Պ. Ժան Համօրուլօ ընտրուեցաւ նախագահ, Տքթ. Հատըմօղլու դեր-նախագահ և նախագահ երաժշտական ճիւղին, և Պ. Տեմեդրիոս Մոսարդոս դեր-նախագահ և նախագահ տրամագիտական ճիւղին։

—Զօրս հազար ղրուշի ամսաթոշակ մը յատկացուած է Անտառաց և Հանքաց վերատեսչութեան տնօրէնի օգնական և հանքերու մասնագիտաց ժողովին նախագահ Զիյա պէյի։

—Ոստիկանութեան Նախարարութիւնը հրամայած է որոց որ անկ է ուշադրութիւն ընել որպէսզի հանրային զբօսավայրերու մէջ Թուրք կանայք պաշտպանուին իրենց նկատմամբ անվայել ընթացից մէջ գտնուողներու ինչպէս նաև լկտի խօսքեր ուղղողներու դէմ։

ԱԶԴ

Հայ. ֆրանս. և գերմ. լեզուաց քաջահմուտ երիտասարդ մի պատրաստ է իւր տրամադրելի ժամանակաց մէջ փափաքողաց մասնաւոր դասեր աւանդել յիշեալ լեզուաց մէջ։ Դիմել ի Պաղճէ-Գաբու, Թիւ 4, Զարեհ էֆ. Թորոսեանի գրատունն։

7—10

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 24 սեպտ.—Քրէյց Զայթունկ վաւերական աղբիւրէ առնելով կը հերքէ այն լուր թէ Վիլհէլմ կայսր Զարին հրաւէր կարդացեր է Պերլին գալու։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 23.—Հուայթ տունն 2 միլիոն տոլար կորուսած լինելով եգիպտացորենի վրայ շահադիտութեամբ, սնանկ հրատարակեցաւ։

ՓԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 24.—Ռուս լրագիրք չեն ընդունիր Ռուսիոյ մասնակցումը Տէրութեանց նաւային ցոյցին ի Չինաստան.

—Ժուռնալ տը Սէն Փէթէրսպուրկ Ալզաս-Լոռէնի անցագրաց կանոններուն դիւրացումը մեծապէս կարեւոր կը համարի խաղաղութեան և մտաց հանդարտութեան համար։

ՓԱՐԻԶ, 24.—Լրագիրք գոհունակութիւն կը յայտնեն Ալզաս-Լոռէնի անցագրաց կանոնագրութեան մեղմացման համար, յորմէ պիտի օգտին մանաւանդ յիշեալ գաւառաց բնակիչք։

ԼՈՆՏՈՆ, 24.—Անգլիոյ պանքան իւր զեղջի սակն 2 1/2 %ն բարձրացուց 3 %ի։ —Կը հաւաստեն թէ Անգլիա պիտի ճանչէ Քիլիի արդի կառավարութիւնը։

ՎԻԵՆՆԱ, 24 սեպտ.—1808ին Վակրամի մօտ սպանուած և Վիեննայի մէջ թաղուած ֆրանսացի Լասալ զօրավարին աճիւններն այսօր գերեզմանէն հանուեցան ի ներկայութեան ֆրանսական դեսպանատան անդամոց եւ ազգականաց։ Ալպերթ եւ Վիլհելմ արքհիդուքսերն, պատերազմական նախարարն, զօրաբանակի հրամանատարն՝ Շէօֆէլտ, շատ զօրավարներ և սպայք ներկայ էին։ Կայարանին մէջ հետեւակաց վաշտ մը և հրետաւորաց կէս ջոկատ մը զինուորական պատիւներ մատուցին և թնդանօթ արձակեցին։

Այս առաւօտ Եւրոպայէն սեղանատրական հեռագիր չստացանք։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 13 Սեպտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ		109
3 » Բարիզի »		23 27 1/2

Օսմանեան Քօնսոլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. [Միաց. · Սերի]	19 10
Բերայի մէջ »	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	19 12
Կէս օրին	19 12
Թահվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	72 38
» » ժամ 5ին	73 03

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն	A. Սերի	42
»	B. »	21 7/8
»	C. »	19 12

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	4 20
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	8 10
Պանք տը Գօնս.	» »	5 10
Սօս. Շանժ է վալէօր	» »	4 24
Ռէժի	» »	14 28
Թրամուէյ	» »	580
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	63
Բաժնեթուղթ Լօթրիօմի	Գ. Կ.	129

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ. ...	100
20 ֆրանքնոց	» ...	87 12
Անգլիական ոսկի	» ...	110 04
Մարք [Գերմանական ոսկի]	» ...	107
Իմբէրիալ	» ...	89 30
Քրիվից	» ...	51 54
Րուպլի թղթադրամ	» ...	8 54
Մէճ. արծաթ [տարբ.]	» ...	107 23
Հինգնոց	» ...	101 20
Մէթալիք	» ...	99
Թաաֆիյէ	» ...	18
Տօկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	» ...	6

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

Ը.

ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Ս. ՍԻՆՈԴԻ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ ԱՆԴԱՄՈՑ

Ս. Սինոդի Արքեպիսկոպոսական անդամք պարտին ըստ արժանւոյն պատուել և յարգել զՊատրիարքն իբր նախագահ և հոգեւոր գաւառապետ ազգին և եկեղեցւոյն։ Պարտին հնազանդիլ նորա խոհեմ խրատուց, և իւրեանց վարմունքով գայթակղութիւն չպատճառել։

Սինոդական և կամ ոչ սինոդական Արքեպիսկոպոս մը՝ երբ կ'ուզէ բարձրաստիճան անձնաւորութեան մը հետ տեսակցիլ՝ պարտ է նախ Պատրիարքին իմացնել և անկէ արտօնութիւն ստանալ։

Ո՛չ ոք յԱրքեպիսկոպոսաց կարող է ուրիշ թեմի մը մէջ տասն եւ հինգ օրէն աւելի ժամանակ անցընել Պատրիարքին և նոյն թեմին Արքեպիսկոպոսին կանխաւ չիմացուցած և արտօնութիւն չստացած, բաց ի միայն գաւառին [illegible] մէջ՝ երբ ստիպողական գործի մը համար հարկադրուած լինի առաւել ժամանակ անցընելու, զայս եւս պարտի իմացնել Պատրիարքին ի ժամանակին։

Սինոդական անդամները պարտին միշտ ամենայն համաձայնութեամբ գործակցիլ Պատրիարքին հետ և եթէ խնդրոյ մը համար քուէից հաւասարութիւն պատահի, գերազանց կը համարուի Պատրիարքին հաճութիւն ցուցուցած կողմը։

Սինոդին մէջ բոլոր սինոդական անդամք հաւասարապատիւ են, անոնց առաջնութեան դասակարգութիւնը միայն եկեղեցւոյ մէջ կը պահուի։

Պատրիարքին կողմէն սինոդականի մը դէմ եղեալ ո եւ է նախատինք բոլոր միւս սինոդականաց եղեալ կը համարուի։

Սինոդը շաբաթն երեք անգամ նիստ կընէ որուն պարտին բոլոր սինոդականք ներկայ գտնուիլ որոշեալ ժամուն, բաց ի հիւանդութեան և ո՛ և է ուրիշ ստիպողական պատճառէ՝ զոր կանխաւ կ'իմացնեն Պատրիարքին։ Պատրիարքը հիւանդութեան կամ այլ պատճառաւ մը եթէ չկարենայ նախագահել սինոդին՝ կրնայ իւր կողմէն առժամանակեայ նախագահ ընտրել սինոդական առաջնակարգ Արքեպիսկոպոսաց մին։

Իւրաքանչիւր Արքեպիսկոպոս պարտի՝ իւր թեմին ընդարձակութեան համեմատ՝ մէկ, երկու կամ երեք քարոզիչներ ունենալ իրմէ վարձատրեալ, որք՝ առանց ժողովրդեան բեռ լինելու, պարտին տարին մի քանի անգամ թեմը շրջելով քարոզել Աստուծոյ խօսքը։

Թ.

ԿԱԶՄԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎՈՑ

Յունաց ազգային խառն ժողովը տասն և երկու անդամներէ կը բաղկանայ որոց չորսը Սինոդական Արքեպիսկոպոս են, և որոցմէ եկեղեցական դասակարգութեամբ առաջնագոյնը՝ հաւանութեամբ Պատրիարքին, կը նախագահէ ժողովոյն։ Յորքան պէտքը պահանջէ, Պատրիարքն եւս կրնայ՝ ժողովոյն նախագահելով՝ մասնակցիլ։

Խառն ժողովոյ անդամոց շրջանն երկամեայ է, որոց կէսն ամեն տարի կը նորոգուի։

Ժողովոյն կղերական չորս անդամներն՝ որպէս ըսինք, Ս. Սինոդին և Պատրիարքին հաւանութեամբ կ'ընտրուին, իսկ աշխարհական անդամները Կ. Պոլսոյ և Վոսփորի թաղերէն ընտրեալ երեսփոխանաց ընտրողական ժողովէն։ Ընտրութիւնը կատարուելուն պէս՝ ընտրեալ անդամոց անուանց ցուցակ մի կը պատրաստուի որ ձեռամբ Պատրիարքի, կը խրկուի առ Բ. Դուռն ի վաւերացում։

Ո՛ և է ժողովական երկամեայ շրջանն աւարտելէ անմիջապէս յետոյ չը կրնար կրկին ընտրուիլ եթէ երկու տարի չ'անցնի։

Խառն ժողովոյ ընտրելի անդամք պարտին լինել փորձառու, երեսուն ամաց տարիքէն վեր, Օսմանեան հպատակ և հաստատ և պատուաւոր՝ բնակիչ Կ. Պոլսոյ։

Անդամներէն ոչ մին ընտրուելէ

և իւր ընտրութիւնն ընդունելէ յետոյ՝ առանց արդարացի և ստիպողական պատճառի, կարող է հրաժարիլ. Վախճանեալ և կամ արդարացի պատճառաւ հրաժարեալ անդամոց յաջորդները Պատրիարքէն և Սինոդէն կ'ընտրուին և կրնան դարձեալ՝ յաջորդ ընտրութեան մէջ՝ ընտրելի լինել։

Անդամներէն ո՛չ միոյն երկու ամիսէ աւելի բացակայութեան հրաման կը տրուի, և եթէ մէկն երկու ամիսէն աւելի բացակայ լինի՝ այլ ևս հրաժարեալ կը համարուի և անոր տեղ ուրիշը կ'ընտրուի։

Եթէ անդամոց միոյն կշտամբեալ լինելն հաստատուի, եթէ կղերական է՝ եկեղեցական օրինօք, իսկ եթէ աշխարհական է՝ քաղաքական օրինօք դատուելով կը պատժուի։

Ժ.

ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՔ ԱՆԴԱՄՈՑ ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

Խառն ժողովը շաբաթն երկու անգամ նիստ ունի և իր պարտականութիւնն է հոգևոր դպրոցաց, հիւանդանոցներուն և այլ մարդասիրական հաստատութեանց լաւ կացութեան, եկեղեցեաց համարատուութեան, վանուց բարեկարգութեան վրայ, կտակաց, օժիտներու և այլ ո՛չ հոգևոր իրերէն ծագած վէճերուն դատերը տեսնել և վճռել, գաւառներէն եկած ընդդէմ Արքեպիսկոպոսաց ո՛չ հոգևոր ամբաստանութեանց դատերուն նայիլ և այլն։ Ժողովոյն բոլոր վճիռները կը վաւերացուին նաև Պատրիարքէն և յատուկ տոմարի մէջ կ'արձանագրուին։

Ժողովը լի կը համարուի երբ անդամոց երկու երրորդ մասը ներկայ գտնուի։

Խառն ժողովոյ անդամոց պարտականութիւնն է նաև ուշադիր լինել թէ Պատրիարքն եռանդեամբ հոգ կը տանի բարեկարգութեան եկեղեցեաց, ուխտատեղեաց և այլ ազգային հաստատութեանց։ Թէ խնամք և փոյթ ունի կատարել իրաց ճիշդ գործադրութեան և այլ ազգային հաստատութեանց բարւոք կիրառութեան և այլն։

ՄԱՆԿԻԿԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ընդ երկար երդումներ ընելէ ետք թէ բնաւ չպիտի ամուսնանայ, Ժագ Պուրտիյէռ յանկարծ կարծիքը փոխած էր։ Այս փոփոխութիւն տեղի ունեցեր էր մէկէն ի մէկ, ամառ մը, ծովու բաղնիքները։

Առտու մը, մինչ աւազին վրայ պառկած՝ կը դիտէր ծովէն դարձող կիներն, փոքրիկ սիրուն և գրգուն ոտք մը իւր ուշքը հրաւիրած էր։

Աչքերն աւելի վեր բարձրացնելովը՝ բոլոր անձը զինք հրապուրեց։ Արդէն այդ ամբողջ մարմնէն ուրիշ բան չէր տեսներ, բայց եթէ զոյգ մը պճղունք և գլուխ՝ որք դուրս կը մնային զինք խնամով փաթթող սպիտակ պուռնուզէն։ Ժագ ճանչցուած էր իբր հեշտասէր և կենցաղասէր։ Եւ ահա լոկ շնորհալի ձեւը գերեց զինք. յետոյ վարնուեցաւ մատղաշ աղջկան քաղցր հոգւոյն, որ պարզ, բարի և թարմ էր, այտերն ու շրթանցը նման։

Նէրա ընտանեաց ներկայացուելով՝ Ժագ հաճելի երեւցաւ և իսկոյն սիրով վառեցաւ։

Երբ հեռուէն կը նշմարէր զՊէրթ Լանենի, աւազուտ ծովեզրը, մինչեւ մազերը կը սարսռար։

Նէրա մօտ՝ կը մնար համր և անկարող բան մ'ըսելու, բան մը խորհելու, սրտին մէջ կը զգար եռացում մը, ականջացը մէջ բզզիւն մը, մտացը մէկ ցնորում մը։ Սէ՞ր էր այս արդեօք, չ'գիտէր, չէր հասկնար, բայց ամէն առթիւ հաստատապէս միտքը դրած էր իւր կինն ընել այդ մանկամարդուհին։

Նէրա ծնողք երկար ատեն վարանեցան, երիտասարդին վրայ եղած տարաձայնութեանց պատճառաւ։ Կ'ըսէին թէ սիրուհի մ'ունի, պառաւ սիրուհի մը, հին և ամրապինդ կապ մը, մին այն շղթաներէն որ քակուած կը համարուին և սակայն ամրապինդ կը մնան միշտ։

Ասկէ զատ, աւելի կամ նուազ երկարատեւ շրջաններով, կը սիրէր բոլոր այն կիներն զորս կրնար ձեռք ձգել։

Ցայնժամ, վարքն ուղղեց, մինչեւ իսկ անգամ մ'ալ չտեսնելու պայմանաւ այն կինն որուն հետ երկար ատեն կենակցած էր։ Բարեկամ մը սոյն կնոջ թոշակի խնդիրը կարգադրեց և անոր ապրուստն ապահովեց։ Ժագ դրամը վճարեց, բայց անոր խօսքն անգամ լսել չուզեց, այնուհետեւ անոր անունն անգամ մոռնալու դիտաւորութեամբ։ Հոմանուհին նամակներ կը գրէր զորս Ժագ չէր բանար իսկ։

Ամէն շաբթու, կը ճանչնար լքեալ կնոջ անվարժ գիրը. և ամէն շաբթու, զայրոյթ մը եւս քան զեւս սաստիկ կը զգար անոր դէմ, և կը պատռէր պահարանն ու նամակը, առանց բանալու, առանց տողիկ մը, միակ տող մը կարդալու, կանխաւ գիտնալով անոր պարունակած մեղադրանքն ու յանդիմանութիւնքը։

Որովհետեւ Պէրթի ընտանիքն նորա յարատեւութեան չէր հաւատար, ամբողջ ձմեռը շարունակեց այս փորձը և գարնան միայն նորա խնդիրքը ընդունուեցաւ։

Ամուսնութիւնը տեղի ունեցաւ ի Փարիզ, մայիսի սկիզբները։

Որոշուած էր որ հարսանեաց աւանդական ուղեւորութիւնն չպիտի ընէին փոքրիկ պարահանդէսէ մ'ետք—մանկամարդ ազգականուհեաց կաքաւահանդէս մը որ ժամ տասն և մէկէն աւելի չպիտի տեւէր— այս հանդիսաւոր երկօրամեայ աւուր յոգնութիւններն չաւելցունելու համար, նորապսակ ամուսինք իրենց առաջին գիշերը ընտանեկան յարկին տակ պիտի անցունէին, յետոյ՝ միւս առաւօտ՝ մինակ պիտի մեկնէին իրենց սրտից շատ սիրելի ծովեզրն ուր զիրար ճանչցեր ու սիրեր էին։

Գիշեր եղած էր, մեծ սրահին մէջ կը պարէին։ Իսկ երկուքը մեկուսացեր էին ճարոնական ճաշակաւ զարդարեալ փոքրիկ սենեակ մը, փայլուն մետաքսեայ կերպասեօք կահաւորեալ, կիսովին լուսաւորուած նուաղ լուսով խոշոր և գունագեղ լամպարի մը որ առաստաղէն կախուած էր իբր հսկայ հաւկիթ մը։ Բացխփիկ պատուհանէն մերթ ընդ մերթ ներս կը հնչէր դուրսի պաղուկ հովը, իբր թէ օդը կուգար գգուել իրենց դէմքերն, վասն զի գիշերն էր զով և խաղաղ, գարնանային բուրումներով լի։

Բան չէին զրուցեր, իրարու ձեռքը բռնած էին մերթ ընդ մերթ ուժգնակի սեղմելով։

Նէ կեցած էր, տարտամ նայուածքով, իբր կենաց այս մեծ փոփոխութենէն քիչ մը խելայեղ, բայց ժպտուն, յուզեալ, մերձ ի լալ, յաճախ նաև պատրաստ լինելով բերկրութենէ նուաղելու, կարծելով աշխարհ համայն կերպարանափոխեալ իրեն պատահած դէպքէն. մտատանջ էր առանց պատճառը գիտնալու և իւր ամբողջ մարմինն, ամբողջ հոգին անսահմանելի եւ բերկապատար խոնջութեամբ մը յափշտակուած կը զգար։

Իսկ նա յամառաբար կը դիտէր զնէ, անյեղլի ժպիտ մ'իր շրթանց վրայ։ Կուզէր խօսիլ, ըսելիք չէր գտներ, և կը մնար անդ, միայն իւր բոլոր ուժը ամփոփելով ձեռաց սեղմումին մէջ։ Ատեն ատեն կը մրմռար. «Պէ՛րթ» և ամեն անգամուն այս վերջինն անոր կը նայէր աղու և գգուին ակնարկով մը։ Պահ մը զիրար կը պշնուին։ Ապա, նէրա աչքն կը խոնարհէր երիտասարդին ակնարկին ազդեցութեամբ կախարդեալ։

Չէին կրնար գտնել իրարու յայտնելիք գաղափար մը։

Զիրենք առանձին կը թողուին, բայց երբեմն պարողաց զոյգ մը, անցողակի, գաղտագողի ակնարկ մը կը ձգէր իրենց վրայ, իբր թէ գաղտնիքի մը խորհրդապահ և մտերիմ վկայն ըլլար։

Կողմնակի դուռ մը բացուեցաւ և սպասաւոր մը ներս մտաւ ափսէի մը վրայ բռնած ստիպողական նամակ մը զոր յանձնակատար մը բերեր էր։ Ժագ դողդղալով առաւ նամակը, համակեալ տարտամ ու յանկարծական երկիւղիւ—անակնկալ դժբաղդութեանց խորհրդաւոր երկիւղիւ։

Ընդ երկար դիտեց պահարանն որոյ վրայի գիրը չէր ճանչնար, բանալու չէր համարձակեր, յիմարաբար կը փափաքէր չկարդալ, չգիտնալ, գրպանը դնել զայն և ինքնիրեն ըսել. «Վաղը, վաղը հեռուն պիտի ըլլամ, ի՜նչ փոյթս.» բայց պահարանին մէկ անկիւնը երկու խոշորագիր եւ ստորագծեալ բառեր ՑՈՅԺ ՍՏԻՊՈՂԱԿԱՆ զինքը կը կասեցնէին եւ կահաբեկէին։— «Կը ներէք, բարեկամուհիս,» ըսաւ, պատռեց նամակն եւ կարդաց։ Կարդաց զայն սոսկալի կերպով տժգունելով, մէկ նայուածքով աչք ածեց եւ, ծանր ծանր, թուեցաւ հեգել։

Երբ գլուխը վեր առաւ, ամբողջ դէմքը յուզմունք և տագնապ կարտայայտէր։ Եւ թոթովեց. «Սիրելի բարեկամուհիս, մտերմագոյն մի բարեկամիս դժբաղդութիւն մը, շատ մեծ դժբաղդութիւն մ'է պատահեր։ Ինծի պէտք ունի հիմա անմիջապէս... կենաց և մահու խնդրոյ մը համար։ Կը ներէ՞ք որ բացակայիմ քսան վայրկեանի չափ։ Ձեզ ուշանար, շուտ կուգամ։

Դողդոջուն ու ահաբեկ կակազեց Պէրթ. «Գացէք բարեկամս։» Դեռ նորա կինը չըլլալով՝ բաւական համարձակութիւն չունէր հարցնելու, գիտնալ ուզելու պատճառն։ Եւ Ժագ աներեւոյթ եղաւ։ Պէրթ մինակ մնաց մերձակայ սրահին մէջի պարը մտիկ ընելով։

Ժագ գլխարկ մ'առաւ, ձեռքն անցածը, վերարկու մ'ալ եւ վազ ի վազ իջաւ սանդուղէն։ Փողոց ելած պահուն, կանգ առաւ գաւթին մէջ, ճրագի մը մօտ եւ նորէն կարդաց նամակը։

Ահաւասիկ ինչ գրուած էր։

«Պարոն,

«Ռաւէ անուն աղջիկ մը, որ կ'երեւի թէ ձեր հոմանուհին եղած է, այս պահուս մանուկ մը ծնաւ որ ձեզմէ է, կ'ըսէ։ Մայրը մեռնելու վրայ է և կը հայցէ ձեր այցն։ Կը համարձակիմ ներկայս գրել ձեզ և հարցնել թէ կրնա՞ք այս վերջին տեսակցութիւնն շնորհել այս կնոջ, որ թուի թէ շատ դժբախտ եղած է և արժանի գթութեան։

«Ձեր ծառայն,
«Տօքթօր Պօնա

Երբ օրհասականին սենեակը մտաւ, արդէն հոգեվարքի մէջ էր։ Ի սկզբան չի կրցաւ ճանչնալ զնէ։ Բժիշկն և երկու հիւանդապահք կը խնամէին զնա և գետին շարուած էին սառոյցով ու լաթերով լի դոյլեր։

Թափած ջուրը կ'ողողէր տախտակամածը. երկու մոմ կը վառէր սեղանի մը վրայ. անկողնոյն ետեւ, ուռեփայտէ օրօրոցի մը մէջ, մանկիկը կ'ճչէր, և իւր մէն մի ճչին ի լուր, մայրը, չարատանջ, շարժում մը ընել կուզէր, սառոյցներու ճնշման տակ սարսռալով։

Ճանչցաւ Ժագը և ուզեց թեւերը վեր հանել. անկարող էր, ա՛յն աստիճան ակարացեր էր. բայց իւր տժգոյն այտերուն վրայ արտասուաց կայլակներ սկսան հոսիլ։

Ժագ ծնրադրեց անկողնոյն քով, առաւ և խելացնոր համբուրեց նորա ձեռքը, յետոյ քիչ քիչ մօտեցաւ հպաւ կնոջ վտիտ դէմքին որ դողդղաց այս հպումէն։ Պահապանաց մին, ոտքի վրայ, ձեռքը ճրագ մը լոյս կ'ընէր անոնց և բժիշկն մէկ կողմ քաշուած, սենեկին խորէն կը դիտէր զանոնք։

Այն ատեն, խռպոտ ձայնով մը, հեւալով ըսաւ մահամերձն.

«պիտի մեռնիմ, սիրեցեալդ իմ, խոստացիր մինչեւ վերջը քովս մնալ։ Ո՛հ, «հիմա մի զատուիր քովէս. վերջին վայրկենիս մի թողուր զիս։»

Ժագ կողկողելով համբուրեց անոր ճակատն, վարսից բոյլերուն միջեւ և մրմնջեց, «Հանգիստ եղիր պիտի մնամ։»

Նորէն կարենալ խօսելէ առաջ պահ մը լուռ կեցաւ, այնքա՜ն ոգեսպառ և նուաղկոտ էր։ Ցետոյ յարեց. «Քու կդ է պզտիկը։ Կ'երդնում առաջի Աստուծոյ, կ'երդնում հոգւոյս վրայ, կ'երդնում մահուան վայրկենիս. Քեզմէ զատ ոչ զոք սիրած եմ, խոստացիր զայն չլքանել։» Ժագ փորձեց նորէն բազկացը մէջ առնել հէգ կնոջ ընկճեալ, քճքճեալ և արիւնազերկ մարմինն. խղճի խայթէն և վշտէ յիմարացած թոթովեց. «Կ'երդնում, պիտի մեծցնեմ և պիտի սիրեմ զնա։ Ինծմէ չպիտի զատուի։» Ցայնժամ կինն փորձեց գրկել զԺագ։ Նուաղեալ գլուխը վերցնելու անկարող, սպիտակ շրթունքը կ'երկարէր իբր համբոյր մը աղերսելու համար։ Ժագ մօտեցուց բերանն՝ քաղելու համար այդ ողորմելին և աղերսարկու համբոյրն։

Քիչ մը հանդարտելով՝ մեղմիկ մրմռաց. «Բե՛ր, բեր տեսնեմ թէ իրօք կը սիրե՞ս»։

Եւ Ժագ գնաց մանկիկը բերել։ Կամաց մը անկողնոյն մէջ տեղաւորեց, երկուքնուն մէջ, և փոքրիկը դադրեցաւ լալը։ Մայրը մրմռաց. «Ա՛լ մի՛ շարժիր,» Եւ մանկիկը ալ չէր շարժեր։ Ժագ կեցաւ հոն, իւր հրաբորբոք ձեռաց մէջ բռնած այն ձեռքն զոր օրհասի սարսուռը կը ցնցէր, ինչպէս քիչ մ'ատեն առաջ բռնած էր ուրիշ ձեռք մը զոր սիրոյ սարսուռը կը ցնցէր։ Մերթ ընդ մերթ, ժամը կը նայէր գաղտագողի ակնարկով մը, դիտելով սլաքն որ կէս գիշերը կ'անցնէր, յետոյ ժամը մէկ,—յետոյ երկուք եղած էր։

Բժիշկը մեկնած էր. երկու հիւանդապահք, ժամանակ մը սենեկին մէջ երթեւեկելէ զկնի, այժմ կը ննջէին աթոռներու վրայ։ Մանկիկը կը ննջէր և մայրը, աչքերը փակած, նոյնպէս հանգչիլ կը թուէր։

Ցանկարծ, մինչ տժգոյն լոյսը կը թափանցէր վարագոյրներէն ներս, օրհասականն կարկառեց բազուկները այնպիսի ուժգին շարժմամբ մը որ մազ մնաց մանկիկը գետին ձգէր։ Տեսակ մը հառչիւն ելաւ կոկորդէն, յետոյ թիկանցը վրայ պառկած մնաց անշարժ, մեռած։

Հիւանդապահք վազեցին քովը և «Ըլմընցե՛ր է» ըսին։

Վերջին անգամ մ'ալ դիտեց Ժագ այդ կինն զոր սիրած էր, յետոյ նայեցաւ ժամացոյցին որ չորրորդ ժամը կը նշանակէր, և խոյս տուաւ, մոռնալով իւր վերարկուն, մանկիկը բազկացը մէջ առած։

* * *

Նորապսակ հարսն, առանձին մնալով, նախ հանդարտօրէն սպասած էր նոյն խցիկին մէջ։ Ցետոյ տեսնելով որ չգար, սրահ մտած էր, անտարբեր և խաղաղ կերպով, բայց շատ մտատանջ։ Մայրը մինակ տեսնելով զնէ, հարցուցեր էր. «Ո՞ւր է ամուսինդ»։ Պէրթ պատասխաներ էր. «Իւր սենեակն է, հիմա կուգայ»։

Ժամ մը վերջ, որովհետեւ ամէն ոք կը հարցափորձէր զինք, խոստովանեցաւ նամակն, Ժագի տագնապալից դէմքն եւ իւր երկիւղն դժբաղդութեան մը մասին։

Դեռ սպասեցին։ Հրաւիրեալք մեկնեցան, միայն ազգականք եւ մերձաւորք մնացին։ Կէս գիշերին, նոր հարսը պառկեցուցին հեծեծագին ցնցումներով։ Մայրըն ու երկու մորաքոյրները, անկողնոյն շուրջը նստած, անոր կողկողելը կը լսէին անխօս եւ յուսահատ... Մայրը ոստիկանութեան գործակալին գացեր էր տեղեկութիւն առնելու։

Ժամ հինգին, թեթեւ աղմուկ մը լսուեցաւ նրբանցքին մէջ. դուռ մը բացուեցաւ ու գոցուեցաւ կամացուկ. յետոյ յանկարծ փոքրիկ ճիչ մը, կատուի մլաւիւնին նմանող ճիչ մը արձագանգեց լռակեաց տան մէջ։

Բոլոր կանայք ոտք ելան ի մի ոստիւն, եւ Պէրթ ամենէն առաջ, սրացաւ իւր ցայգազգեստին փաթթուած, հակառակ մօրն ու մորաքոյրներուն։

Ժագ, սենեկին մէջ կեցած, տժգոյն, հեւ ի հեւ, բազկացը մէջ ունէր մանկիկ մը։

Չորս կանայք կը դիտէին զնա խռովայոյզ. բայց Պէրթ, յանկարծ յանդուգն համարձակութիւն մ'առած, սիրտն տագնապալից, անոր վազեց. «Ի՞նչ կայ, ըսէք, ի՞նչ կայ։»

Ցիմարի մը երեւոյթ ունէր Ժագ, կցկտուր ձայնիւ պատասխանեց. «Գիտէք, գիտէք... ինչ կայ... մանկիկ մ'ունիմ որուն մայրը մեռաւ...» Եւ իւր անփորձ ձեռքով կը ներկայացնէր մանկիկն ճչուն։

Պէրթ, առանց բառ մ'ըսելու, առաւ մանկիկը, գրկեց, սեղմեց կուրծքին վրայ. յետոյ իւր արտասուալից ականողիքը յառելով ամուսնոյն վրայ, հարցուց. «Մայրը մեռա՞ծ է, ըսիք»։

—Այո, պատասխանեց Ժագ, քիչ մը առաջ... բազկացս մէջ աւանդեց հոգին... Ամառուընէ ի վեր կտրուած էի իրմէ... բան մը չէի գիտեր ես... բժիշկը կանչեր էր զիս...

Այն ատեն Պէրթ մրմռաց.

—Ուրեմն, կը մեծցնենք այս մանկիկը։

ԿԻ ՏԸ ՄՕՊԱՍԱՆ

Հրատարակեցաւ

ՏԱՐՐԱԿԱՆ
ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԴԻ ՀԱՅԵՐԷՆԻ

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՈՃՈՎ

ՎԱՒԵՐԱՑԵԱԼ
յՈւսումնական Խորհրդոյ

ԳՈՐԾ
ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԹԵԱՆԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ
ՏՊԱԳՐ. ՆԵՐՍԷՍ Ճ. ԱՐԱՄԵԱՆ
1891

Կեդրոնատեղի ԱՐԱՄԵԱՆ Տպարան
եւ
Մարգարեան Գրատուն

Գին 2 Դահ.

ՀՐԱՏԱՐԱԿԵՑԱՒ

ՀԱՄԱՌՕՏ
ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Ի ՊԷՏՍ
Ազգ. Նախակրթական Վարժարանաց
ՎԱՒԵՐԱՑԵԱԼ
յՈւսումնական Խորհրդոյ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ
ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՆԵՐՍԷՍ Ճ. ԱՐԱՄԵԱՆ
1891

ԱՐԱՄԵԱՆ վաղածանօթ եւ համբաւաւոր Տպարանէն 'ի լոյս ելած այս նոր ու մեծադիր **Աշխարհագրութիւնն**՝ որ կը պարունակէ 70է աւելի ընտիր պատկերներ, ամփոփ եւ բոլորովին նոր մեթոտով կը խօսի Երկրիս հինգ մասանց՝ Բնական, Քաղաքական եւ Տնտեսական վիճակին վրայ՝ հանդերձ Պատմական եւ Աշխարհագրական ծանօթութեամբ:

Հեղինակը՝ իրեն գլխաւոր նպատակ ունեցած է Աշխարհագրութեան ուսումը՝ նախակրթական վարժարանաց մէջ դիւրուսոյց եւ հաճոյալի ընծայել: Այսու մտօք եւ՝ իւր անձնական փորձառութենէն օգտուելով՝ իւրաքանչիւր Ցամաքի վերջը դրած է՝ Աշխարհագրութեան ամէն ճիւղերը ցուցափող Ընդհանուր Հարցարաններ, Մտաւոր Ուղեւորութիւններ, Պարտականութիւններ՝ առ 'ի վարժութիւն Քարտիսագծութեան, եւ 'ի վերջ Գործոյն՝ դրած է **70** ի չափ Աշխարհագրական հրահանգիչ եւ զուարճալի Հանելուկներ որք իրենց տեսակին մէջ կարեւոր նորութիւն մը կը կազմեն:

Գինն է 4½ Դրշ.

Կեդրոնատեղին է ԱՐԱՄԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ. Կը գտնուի նաեւ ամէն Գրավաճառաց քով: Մեծաքանակ գնողներու գոհացուցիչ զեղչ:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Ց. Թ. ՀԻՆԴԼԵԱՆԻ
ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ
Ա. Տարի

Հանդերձ ընթերցանութեան, քերականական, զրուցատրական վարժութեամբք և բառագիտական (lexicologique) բառգրքուկիւ.—Հրատարակութիւն յՈւսումնական Խորհրդոյ.—էջ 148. գին 4 ղրուշ։

Ց. Թ. Հինդլեանի ընթացքին մէկ հատորն է, իրօք պարզ ու դիւրըմբռնելի հաւաքածոյ Թարգմանութեան [իրագիտական, բարոյախօս, ոտանաւոր, նամակ]։ Ընթերցանութեան կանոններ ու դասեր։ Իւրաքանչիւր թարգմանութեան հատուածէ վերջ «զրուցատրական հարցարան»։ Քերականութեան Ա. Մասի [Մասունք բանի] կանոններուն վրայ «գրաւոր պարտականութիւնք»։ Գործոյն ամբողջ ընթացքին մէջ քերականական, և յն կարեւոր ծանօթութիւնք։ Դժուարըմբռնելի մասանց բացատրութիւնք. Գործոյն Ա. Մասին համար բառացուցակք. Բ. Մասին համար «բառագիտական» բառարան, ուր բառից հոմանիշք, նըմանաձայնք, ներհակք և իրենց ընտանեաց վերաբերող բառերն ևս նշանակուած են. բայց նախնական ժամանակք և անկանոնութիւնք ցոյց տրրուած։

Հեղինակին ընթացքին ցարդ հրատարակուած միւս հատորներն են՝ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ԵՂԱՆԱԿ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ, «Ա. Տարի»։ Կ'աւանդէ քերականութեան Ա. Մասի (Մասունք բանի) կանոններն և թել մը կարեւոր գիտելիք։ Բազմաթիւ հրահանգք փոխադարձ թարգմանութեան։ Իւրաքանչիւր հրահանգէ վերջ խօսակցութիւնք։ Գին 6 ղրուշ։

ՆՈՅՆ, «Բ. Տարի»։ Կ'ուսուցանէ Ֆրանս. քերականութեան Բ. Մասի [Համաձայնութիւն] կանոններն. Բազմաթիւ հրահանգք հայ. է ի ֆրանս. թարգմանութեան (բարոյախօս, իրագիտական, ընտանեկան և վաճառակ. նամակք են)։ Կանոններուն վրայ մասնաւոր հրահանգք. Բառացուցակ ի հայ. է ի ֆրանս։ Գին 5 ղրուշ։ 5—12

Այս գործերն ևս վաւերացեալ են յՈւսումն. Խորհրդոյ և ընկալեալ ի Միաց. Ընկերութեանց։

ԴԱՍԱԳԻՐՔ
ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
Ի ՊԷՏՍ
ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆԻ ԴԱՍՈՒՑ
Ըստ Նորագոյն վիճակագրաց
Աշխատասիրեաց
ՏԻԳՐԱՆ Ց. ՊՕՂՈՍԵԱՆ

Հարց պատասխանիւ յօրինեալ՝ հարիւր ութ դասերէ և 3(8 երեսներէ բաղկացեալ դիւրուսոյց դասագիրք մ'է։ Աշխարհագրութեան մէջ գործածուած ուսումնական բառերն, ինչպէս Հասարակած, Արեւադարձ, Բեւեռ, Գօտի, ևն. պատկերներով ցուցուած են գործոյն սկիզբները։ Նոյնպէս կղզի, թերակղզի, պարանոց, լեռ, ովկիանոս, ծոց, նեղուց ելն և սոյն նմանեաց իրական պատկերներն դրուած և տարբերը ցուցուած են թէ ինչպէս կը նկարուին ասոնք աշխարհացոյցներու մէջ. գործոյն վերջերն ալ կը գտնուին ոչ նուազ շահեկան վիճակագրք։ Կեդրոնատեղին է ի Գ. Փաֆեան գրատուն, կը վաճառի նաև ամէն հայ գրավաճառաց քով անօրինակ գնով մը այս Նըն՝ 4 ղրուշի, ի դիւրութիւն անձեռնհաս ուսանողաց։ 2—5

ԱՌՏՆԻՆ
ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ
ԿԱՄ
ՏՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ՊԷՏՍ ԱՇԱԿԵՐՏՈՒՀԵԱՑ
ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԵՒ ՎԵՑԵՐՈՐԴ ԴԱՍՈՒՑ
ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

Գրեց Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ
ԿՐԹԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒՉ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

Յանձնարարութեամբ
Ուսումն. Խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան

Կ. ՊՈԼԻՍ
Տպագր. եւ Վիմագր. Դ. Պաղտատլեան
Սուլթան համամ ճատտէսի, թիւ 14.

Ազգային վարժարանաց կրթական հիմնագրին ամենակարեւոր մէկ թերին կը լրացուի սոյն դասագրով, որ իւր պարզ եւ դիւրըմբռնելի ոճովն ոչ միայն ազգային վարժարանաց մէջ ուսում առնող աղջկանց, այլ եւ առ հասարակ ամեն Հայ աղջկանց եւ մինչեւ իսկ տանտիկնանց համար անհրաժեշտ տնարարական հրահանգներ կը պարունակէ. մանաւանդ առողջապահական մասն, որ յանկարծական հիւանդութեանց եւ մարմնական արկածից անմիջական դարմաններն, հիւանդ խնամելու կանոններն ինչպէս նաեւ համաճարակ եւ տարափոխիկ հիւանդութիւններէ պահպանման միջոցները կը ցուցնէ, ամեն ընտանեաց համար Թանկագին կարեւորութիւն մ'ունի.

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ
2500 Հրահանգներով
Ի Պէտս Նախակրթարանի բարձրագոյն կարգաց
Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Հեղինակութեամբ
Լ. ԼԸԲԼԷՐԻ
ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ Ա. ՊԻՊԼԷՐՃԵԱՆ

Գինն է 5 ղրուշ, շատ առնողին գոհացուցիչ զեղչ կը տրուի։

Կը գտուի ամէն գրավաճառաց քով. կեդրոնատեղին է Պապը Ալի-Ճատտէսի թիւ 12, Եւրոպական գրատուն։ 4—10

ԱԶԴ

Խիստ մօտակայ գիւղի մը ազգային վարժարանին համար վարժուհի մը կը փնտռուի որ գիտնայ լաւ բաւականին հայերէն, Ֆրանսերէն, թուաբանութիւն, աշխարհագրութիւն եւ ձեռագործ. Գոհացուցիչ ամսական։

Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը։ 3—4

ԱԶԴ

Ուշիմ, աշխատասէր և վերին աստիճանի ընդունակ պատանի մը երկրորդական վարժարանէ մը ելած, պաշտօն կը փնտռէ վաճառականական տան մը մէջ, իբր երկրորդական գրագիր։

Երաշխաւոր ունի, և կ'ընդունի ատեն մը փորձուելու համար միայն ծառայել։

Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը։ 2—3

ՆՈՐ ԳՐԱՏՈՒՆ
—o—
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
Էսկի Զաբթիյէ Ճատտէսի Թիւ 7
—o—

Թէ հայերէն և թէ թուրքերէն ամէն տեսակ գրենական պատրաստ կը գտնուին. գաւառներէ ղրկուած յանձնարարութիւնք ևս ճշդութեամբ կը կատարուին գոհացուցիչ պայմաններով։ 7—20

ՏՕՔԹԻՕՐ
ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ
[illegible] ԴԱՐՄԱՆ
ուղեղի, ողնածուծի եւ բովանդակ ջղային դրութեան վերաբերեալ ախտից
Ամեն օր, յետ կէսաւուր 23
Ի Բերա Պէքեար փողոց Թիւ 9

ՏՕՔԹՕՐ ՏԱՏՈՒՐ

ԱԿԱՆՋԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ՔԹԻ և ԲԵՐԱՆԻ հիւանդութեանց համար Վիէննայի համալսարանէն և Բարիզու և Լօնտրայի նշանաւոր մասնագէտ դասատուներէ վկայեալ. Վերոյիշեալ անդամոց հիւանդութիւնները բժշկական վերջին և ազդու միջոցներով կը դարմանէ։

414, Մեծ փողոց Բերայի, Սանդա Մարիա եկեղեցւոյ դէմ, ցորեկէն մինչեւ ժամը 9, և Պաղճէ քաբու Ալէքեան դեղարան ժամը 9½ին. երկուշաբթիները Բերա և հինգշաբթիները Պաղճէ-Քաբու ազատ է ձրի

ՏՈՔԹ. Ա. ԳԱՎԱՖԵԱՆ

Մանկաբարձ և մասնագէտ ներքին հիւանդութեանց՝ որ ի Բարիզ կատարելագործած է իւր արհեստն, հաստատուած է ի Բերա, Թէփէ Պաշիի թաղապետութեան պարտիզին կից և Ռոյալ օթելին դէմ 4 թիւ տունը, ուր ամէն օր ժամը 7 էն մինչեւ 11 հիւանդ կ'ընդունի. իսկ Պոլսոյ կողմը երկուշաբթի, երեքշաբթի, հինգշաբթի և ուրբաթ օրեր Պաղճէ Գաբու Համիտիյէ ճատտէսի Ջալըքեան դեղարանը կը գտնուի առաւօտեան ժամ 3 էն մինչեւ 5. և չորեքշաբթի և շաբաթ օրեր, ժամը 3 էն մինչեւ 6, Սամաթիոյ դեղարանները։ 13—20

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
Ղալաթիա Թիւնէլի մօտ
Իզզէթ Փաշա Խան Թիւ 3.

Սոյն գրասենեկի մէջ, ամէն տեսակ կալուածներու առուծախի միջնորդութիւն, կալուածական գիներու նուազեցումն, թաղապետական տուրքերու վճարումն և այլ ամէն տեսակ թաղապետական եւ կալուածական գործողութիւններ ամենայն դիւրութեամբ եւ արագութեամբ կը կատարուին։ 2—12

ԱԶԴ

Շնորհիւ ուսումնասէր եւ բարեխնամ Կայսերն Թուրքիոյ եւ պաշտպանութեամբ Վսեմ. Կուսակալին Պրուսայի, բաց ի մեր արդէն ունեցած Երկսեռ Մանկական Պարտէզէն բացած լինելով քաղաքիս մէջ նաեւ ցերեկոյ և գիշերօթիկ վարժարան, պատիւ ունիմ յայտնել Կ. Պոլսոյ եւ գաւառաց յարգելի հայ հասարակութեանց, թէ մեր կրթական հաստատութեանց մէջ դաստիարակուող աշակերտք պիտի վայելեն կատարեալ ծնողական խնամք և պիտի կրթուին ու յառաջդիմեն ուսմանց մէջ գերմանական նորագոյն Հերբարթ-ցիլլերեան մանկավարժական ուղղութեամբ։ Գիշերօթիկ կ'ընդունին միայն արական սեռէն։

Ներկայ սեպտ. 2 էն միաժամանակ պիտի բացուին վարժարանիս առաջին, երկրորդ եւ երրորդ դասարաններն։ Աշակերտաց ընդունելութիւնն պիտի շարունակի մինչեւ նոյն ամսոյ 20։

Վարժարանիս կանոնագրին եւ ուսմանց ծրագրին ինչպէս նաեւ աշակերտաց ընդունելութեան պայմաններուն ծանօթանալ փափագողք թող բարեհաճին դիմել մեզ հետեւեալ հասցէով։

9—10 ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
Բալանթարեան Վարժ. ի Պրուսա

ԱԶԴ

Պատիւ ունինք ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ [illegible] Ընկերութիւնը նոյն քաղաքին մէջ հաստատութիւն մը հիմնած է, ուր կը պատրաստուին [illegible], [illegible] համար [illegible], [illegible] և ամէն տեսակ [illegible]։ Եւրոպական ձեւով պատրաստուած, յոյժ չափաւոր գիներով։

Կը խնդրուի փափագողներէն ուղղակի դիմել Տնօրէնութեանս, որ ամէն խնամք պիտի տանի յանձնարարութեանց կանոնաւոր և կատարեալ կերպիւ գործադրման։

3—3 ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՇՆԱԿԱՑ
ԵՐՈՒԱՆԴ ՅԱԿՈԲԵԱՆ
Վկայեալ դաշնակայարդար ԷՐԱՐԻ հռչակաւոր գործատուն

ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ
Գնում եւ վաճառում

Կը վաճառուին ամէն տեսակ դաշնակներ ամսական վճարմամբ և մանաւորաբար Գաղղիոյ լաւագոյն գործարաններէն միայն ՓԼԷՆԻ դաշնակները, խիստ յարմար գիներով։

ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՔ
Վարձու նոր դաշնակներ չափաւոր գիներով.
Բաժանորդագրութիւն դաշնակաց յարդարման։

ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՑ
Դաշնակաց նորոգութեան, գաղղիական ընտիր նիւթեղէններով.

ՀՐԱՀԱՆԳ դաշնակներն չ'հնցնելու և լաւագոյն վիճակի մէջ պահելու։

Գաւառներէ յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին. Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել Բերա, Մեծ-Փողոց, Թիւ 311.

Անմրցելի աժանութիւն

ՍԳՈԴԻ ՄՕՌՈՒԻ ՁԿՆ ՕՇԱՐԱԿ
Կ. Պոլիս, 15 սեպտ. 1889

Պարոնայք Սգոդ և Պօուն,

Ցորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սգոդի Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս համեղ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է Մօռիւ ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԵԱՆ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաի Շահանէէ միւպայեա օլունաճագ չախիրին կէչէն բազար իրթէսի կիւնի զարարը գաթիսի վիրիլէճէկի իլան իտիլմիշիտի պազը էսպապտան տօլայը եէվմի մէզքիւրտէ իճրա իտիլէմէտիկինտէն մէզքիւր չախիրին իլուլին 14ինճի ճումա իրթէսի կիւնի զարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն թալիպ օլանլարըն եէվմի մէզքիւրտէ սաաթ 6տան նիհայեթ 9ա գատար Խազինէի ճելիլէյի միւշարիւլէյհաէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

11 իյլուլ 307 2—3

ԳԱԶԸ ՍԻՐԱՍՔԷՐԻ
ԻԼԱՆ

Սէլանիք Փըրգասը մէրպութաթընտան Սիրօզ վէ ճումաի Պալէա վէ Ջալըգ վէ մա միւշթէմիլաթ նէվրէգօփ մէվգիի ասքէրիէսինին մահալլինճէ մէվգիի միւնագասա գօնուլան պիր սէնէլիք էրզագըն պիլտիրիլէն Փիյաթլար իլէ թալէպի էօջտէսինտէ օլտուղունտան Թէնզիլաթ իճրասը իլէ էրզագը մէզքիւրէնին պուրաճա իթասընա թալիպ օլտուղու հալտէ Թարիխը իլանտէն 1 հաֆթա գատար մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը ումումիյէ ասյիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

12 իյլուլ 91 Նօ. 15 1—3

Ղայրէց Մարտին Տիմարպէքիր վէ միւլհագաթընտա պուլունան ասաքիրի Շահանէնին մահալլինճէ մէվգիի միւնագասա գօնուլան պիր սէնէլիք էրզագըն պիլտիրիլէն Փիյաթլար իլէ Թալիպլէրի էօջտէսինտէ օլտուղունտան Թէնզիլաթ իճրասը իլէ էրզագը մէզքիւրէնին իթասընա թալիպ օլտուղու հալտէ Թարիխը իլանտէն 1 հաֆթա գատար մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը ումումիյէ ասյիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր

12 իյլուլ 91 Նօ. 16

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

«ՖԻՆԻՔՍ»

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար յառաջ, սոյն հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրներն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 11

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական կամուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մեծագործութեամբ առաջարկելով, որք ունին լիագոր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 11 և 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք	8,000,000
Պահեստի դրամ զկերշ յունիս 1890	»	6,165,860
Տարեկան հասոյթ	»	14,135,925

Ընկերութիւնք **ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ** կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՑՐԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆրանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆրանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։

Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆրանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անամիատիս խան. 12, 13, 14. 16

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ԻԼԱՆ

Զիֆթլէր հարայի հիւմաիունը իչուն Ինկիլթէրատա Հովվարսթ Ֆապրիգասը մալինտէն օլմագ իւզրէ լիւզումը օլան միւքէմմէլ ալիր թագըմ պուխարը ղըրաաթ մաքինասընըն իչալէ խըլուը բուվինին 16ճը բազար իրթէսի կիւնի միւնագասասը իճրա խուլունաճակընտէն իթաւէ թալիպ օլանլարըն մէզքիւր կիւնտէ սաաթ 6տա սիւվարի տայիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի լազըմ կէլէճէկի վէ մաքինանըն թէֆէրրուաթը իլէ շէրայիթի հազըրնաթաահա գիւսատէ թաֆսիլաթ ալմագ իչուն միւնագասա կիւնինէ գատար միւրաճաաթ խուճէքը օլանլարատա տայիրէի մէզքիւրէճէ մալիւմաթը լազըմէնին իթա խուլունաճակըյան օլունուր։

10 Խուլ 91 Նօ. 14 3—3

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ

ԵՒ ՊԼՈՒՄԹԸՐԳ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջակ. թղթատարատան վրայի յարկը, և ի Ջիւլոնիս Էվանձէլիքի փողոց Թիւ 59

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի ստացած է ի մեզ, այս ժամուն եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելում մի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգղիական, Գերմանական եւ Պելճիական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւաբար իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ որք են՝ օժտի համար ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, բանուածք, կիսագդեստք, քալիքօ, քօրսէ, թաշկինակ, տեղանի սփռոցք, շապիկ, շապիկներ, ոտամանք, ֆլանել կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդագդեստներ, աւելցած է ուրիշ տեսակ անթիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակէ։

Հասարակաց ուշմունքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքէթներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու չքեղութեամբ յօրինեալ են։

Յաւելում մի բրած է նաև ապարուած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ճոխ է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կըրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոյն ճաշակին ու բարձանց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապրանքին։ Կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ բալթօներ խիստ չափաւոր գներով։

Կը ծախուին մեծ և փոքր քանակութեամբ.

ՄԱՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՅ 8

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Երբեւէկ. Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճելօ	3000	Կալիպօ	5500	Բանտէր	1700
Արօլլօ	5500	Կիդանօ	2200	Բլանքօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1500	Բօլօ	1000
Արիօսդօ	2000	Կրօտինօ	2200	Քուիդօ	2800
Պասանօ	3000	Հէրօ	2000	Ռիալթօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Ռինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հինտու	7000	Ռօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Հումպէր	1200	Ռօմէօ	3500
Գէյրօ	2600	Այակօ	5000	Ռօզարիօ	3500
Գալիպսօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէյլօ	2000	Սանդիակօ	8200
Գոդօ	2000	Քօլէրինօ	4200	Սաֆօ	2000
Գօմօ	2700	Քօվնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Ջիբակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գլիօ	2500	Լէքսինկթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թասսօ	1200
Տիգօ	2500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրբէտօ	900
Տուրօ	4800	Մորտէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրագօ	2100	Միլօ	2000	Վօլթուռնօ	5000
Էպյնամ	2600	Մուրինօ	3100	Ույլսօ	3600
Էլդօրատօ	3000	Նէլօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Ձիֆսոնէտ	200
Ֆրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ձէմգօ	200
Ֆալքօն	800	Օպորթօ	4500	Զէբր	140
Ֆլօռա	700	Օդօ	2000	Ֆոքքիթօ	120
Էճիբշըն Մօնարք					8000
Բէրժիըն Մօնարք					8000
Լըդիէն Մօնարք					8100

Էճիբշըն շոգենաւը, Նաւապետ Բարքըր, Լիվրբուլէ առատ կը սպասուի ընդհանուր վաճառքով դէպ ի ամսոյս 15/27ին։

Իտօ շոգենաւը, Նաւապետ Ուսդըն, Ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 26ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՑՕ

Գործակալք

Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

7

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պաթումի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անտոլէ որ պիտի մեկնի սեպտ. 29ին

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 250 Ֆրանք

Բ. » 178 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութեան

Նաւուղեկի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ

5 Մումհանէ Սիթէ Ֆրանսէզ

Արտօնատէր Օ ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ROYAL VICTORIA

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ԱՆՎՐԻՊԵԼԻ ԴԱՐՄԱՆ

ՄԱԶԵՐՈՒՆ, ՄՈՐՈՒՔԻՆ ԵՒ ՊԵԽԻՆ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ՈՅԺՆ ԵՒ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Գործածութիւնը դիւրին. կ'արգիլէ մազերուն թափիլը. չերկնցնէր բայց ապահով արդիւնք յառաջ կը բերէ. Բնական և փայլուն գոյն կուտայ մազերուն։ Գործածութիւնը բազմածախս չէ.

ՆԵՐԿ ՉԷ ՉԷ ԱՅՍ

փափաքեալ արդիւնքն ընդհանրապէս յառաջ կուգայ

10—15 օր յետոյ

Այն անձինք որք ծանր հիւանդութիւններէ ելած են, անոնք որ մտատանջութիւններ ունին, կանայք որ կաթ տուած են և մեծ յոգնութեանց ենթակայ բոլոր մարդիկ իրենց մազերը կորսնցնելու ենթակայ են. այս պարագայից մէջ մանաւանդ ՄԱԶԵՐՈՒ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՎԻԿՏՈՐԻԱ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉԸ կոչուած է,

ՄԵԾ ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑԱՆԵԼՈՒ

Ի Թուրքիա մեծաքանակ վաճառման համար միակ կեդրոնատեղին է ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐԹՈՒԱՆԱ, Մթերանոց անգլիական, Վալիտա. Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 601

ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ, ՎԻԷՆՆԱՅԷՆ 1888 ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ, ՓԱՐԻԶ 1879

QUINA-LAROCHE

ՔԻՆԷՀԱՄ ԸՄՊԵԼԻ

Գինա Լառօշը հասարակ պատրաստութիւն մը չէ, այլ լուրջ ուսումնասիրութեանց և աշխատութեանց արդիւնք, որք ամենաբարձր վարժատրութեանց արժանացուցած են անոր հեղինակը։

Միացունել երեք գինեգինաներու բաղադրութեանց ամբողջ պայմանները, յետոյ յոյժ ախորժահամ էքսիր մը պատրաստել. ահա՛ Գինա-Լառօշի հաստատեալ գերազանցութեան գաղտնիքը, որով դիւրացուցած է ստամոքսի հիւանդութեանց, անախորժութեան, անարիւնութեան, երկարատեւ ջերմի և այլոց բժշկութիւնն. — Կը գտնուի ի Բարիզ, Թ. 22 և 19 Տրուօ փողոց, և դեղատանց մէջ։ 2218

Լ'ԷՔՕՆՈՄԻ ԷՆԹԷՌՆԱՍԻՕՆԱԼ

L'ECONOMIE INTERNATIONALE

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ, ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ապահովագրական փոխադարձ ընկերութիւն վասն վերակազմութեան դրամագլխոյ

Հաստատեալ Գաղղիոյ Հանրապետութեան 1868 յունվար 22 հրամանագրոյն համեմատ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂՂԻՈՅ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ

Ամեն ոք գիտէ խնայողութեան կարեւորութիւնը, բայց շատ անգամ դժբախտաբար մեր խնայած և աւելցուցած ստակներն ընդունող յատուկ հաստատութիւններ կը կորսնցնենք դրամագլուխ մը կազմելու առիթն և հազար ու մէկ պատճառներ գտնելով՝ մեր խնայած ստակներն յումպէտս կըվատնենք։

Փոքր գումարներով դրամագլուխ մը կազմելն ալ դժուարին և գրեթէ անկարելի է, եթէ այսպիսի ընկերութեան մը հետ մասնաւոր կապակցութիւն մի չունենանք։

Ահաւասիկ «Լ'Էքօնոմի Էնթէռնասիօնալ» ընկերութիւնն որուն փոքր գումարներ, այսինքն ամիսը հինգ, տասը եւն վճարելով, ապագային մեր ձեռքը կ'ունենանք համեստ դրամագլուխ մը։

ԱՒԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԻՆՔ 265

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ուզող և բաժանորդագրուիլ փափաքողները կը հրաւիրուին դիմել ի Սիրքէճի, հանրային պարտուց պաշտօնատան դիմացը, Կիւլպէնկեան խան, Թիւ 26-27. ընդհանուր տնօրէն Բ. ՇԷՀԻՐԼԵԱՆԻ կամ ընդհանուր քննիչ ԱՆԻՔՍՈՍ ԱՀԱՐՕՆԵԱՆԻ։

ՀԱԶԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

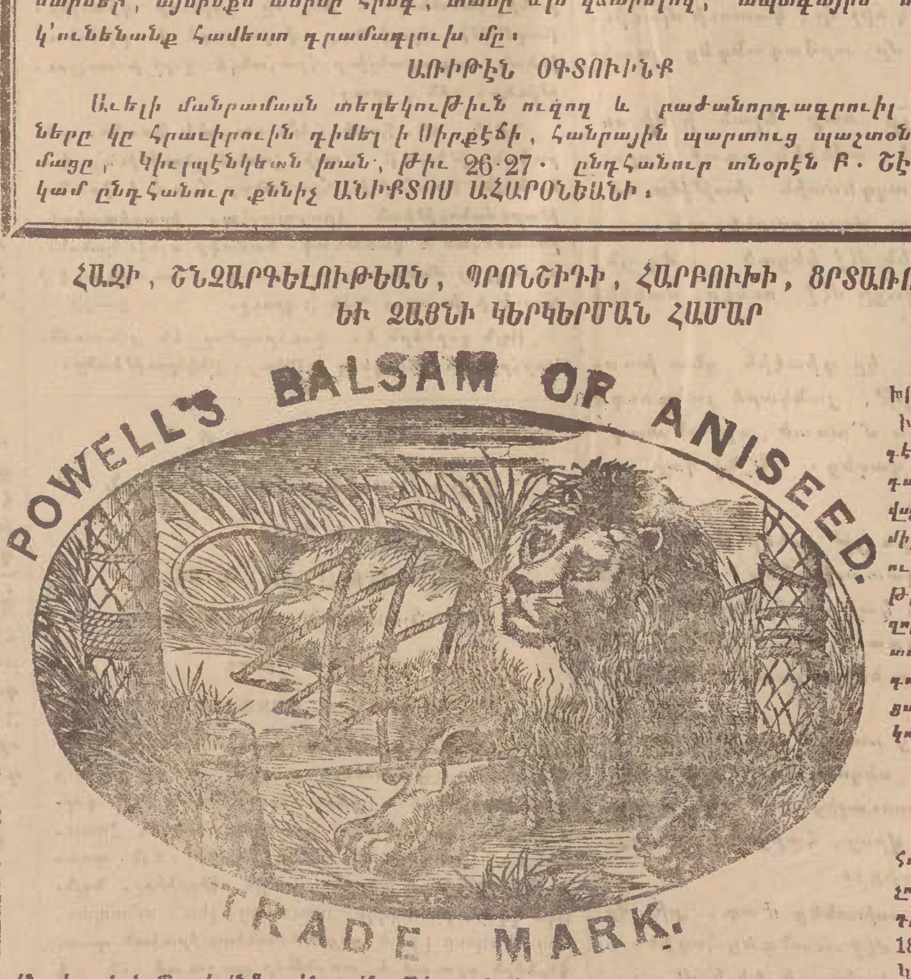

POWELL'S BALSAM OF ANISEED.
TRADE MARK.

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՌՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բօուէլ կ'ընդունայ անոնցմէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

ԻՆՔՆԱԲՈՒԽ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Տիկին Մառի Ռօզ հռչակաւոր երգչուհին, սապէս կը գրէ. «4 Յունուար 1890 - Սիրելի.. կը հաւաստեմ թէ ինչպէս զերծ մնացի ինֆլուէնցայէն, թէ որպիսի՛ գաղտնիքով կրցայ այնքան փայլուն վիճակի մէջ պահել ձայնս։ Ըսեմ. միմիայն գործածութեամբ Բօուէլի «Պալսամ օֆ Անիսիտ» կոչուած դեղով։ Այս հաճելի դեղին կանոնաւոր գործածումն կը վերագրեմ՝ ձմրան դառն եղանակին յատուկ զանազան հիւանդութիւններէ զերծ մնալս, որով կրցայ ի գերեւ չի հանել հասարակութեան յոյսերը. Գործածեցէք սորա Բօուէլի այս ալեքսանին. աներկբայ պիտի բուժէ զձեզ։ Ձերդ ՄԱՌԻԱ ՌՕԶ ՄԷՓԸՂՍԸՆ

Կը վաճառուի ամեն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին ½ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՕՄԱՍ ԲՕՈՒԷԼԻ, 4, Ալպիոն Բալէյս, Պլաքֆրիէրս րօտ, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով.

2214 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վալիտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյէ, 95 և 97

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Բերուի քօքայով շինուած ՄԱՌԵԱՆԻ ԳԻՆԻՆ պնդացուցիչ և գրգռիչ դեղերուն ամենէն ազդուն է, գերընտիր վերանորոգիչ մարսողութեան և շնչառութեան չորգործարանաց, ձգտող ձայնական լարերու։ Քինքինայէն նախամեծար է որուն ջերմացուցիչ յատկութիւնները չունի, անարիւնութեան դէմ գործածուող դեղերու մէջ ամենէն գերազանցն է։ Իւր քաղցր համով ընդունուած է իբր ազանդերի գինի և այսպէս, հաճոյալի ձեւով մը ներքեւ, ուժ և առողջութիւն կուտայ։ Կը բժշկէ երկմարդոց ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ և ամենէ տկար անձանց կուտայ կորով և աշխոյժ։ Թ. ՄԱՌԵԱՆԻ, քօքայի առաջին ծաւալիչը, Պուլվառ Հոսման, 41, Բարիզ։ Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ, Պ. Ժ. Քանձիւք, բրիտանական դեղարան ի Կ. Պոլիս։

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՃՈՒՏ ԻՒՂ

Իփոֆոսֆիթ որ շիւղ և սոտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եօրք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիս ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբօֆօսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԻՐԱԵԼ 221

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց

Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ չքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդէսին մէջ.

Քսան տարուան յաջողութիւն յԻտալիա, յԱմերիկա, ի Հնդկաստան, յԱրեւելս և յԵգիպտոս—Չքադրամ 1885ի Անվերսայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մելպուրնի և Պրուքսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատելֆիոյ, 1873ի Վիէննայի միջազգային ցուցահանդէսներուն մէջը։

ՖԷՌՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ առողջապահական ամենէն ծանօթ պիտտըրն է։—Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի իբր զգուշական գարմանական ճախճային երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլէրայի։

ՖԷՌՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Այս ըմպելիք, բոլոր ծանօթ պիտտըրներէն և ամէններէն գերազանց, կ'առնուի ամեն օր ճաշէն առաջ իբր ախորժաբեր։ Ճաշէն յետոյ, ազդու մարսողական է։ Կարելի է խառնել զայն վերմութի, գինիի, Սելծի ջրոյ և խահուէի հետ.

ՖԷՌՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշարարաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՕՆՈՄԻ և ՐԷՔՔԻԱ 2218

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ —Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անզգամութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ առնական ոյժերու կորուստէն յառաջ եկած ամեն գործարանական խանգարումն։

Կը բուժէ դժուարամարսութիւնը, ջղային եւ սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները, ընդհանուր հիւծութիւնն եւ այլն. կը կազդուրէ կենսական ոյժերու ... որ յառաջ եկած է ... պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ սոոր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդուութիւնն անվիճելի եւ ճշմարիտ է. Մելամաղձութեան զգացումներն եւ ... կ'անհետանան ... հրաշալի ... արագութեամբ մը.

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հէգթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'առեղծէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական ելեկտրական տարրը, ֆօսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է. Առնական կորովը կը կենդանացնէ մարդկային ամբողջ դրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հաւժեկու եւ առոյգ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւններն կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Ախորժահամ է, կը զուէ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առուգութիւն մ կուտայ ուղեղին, ջղային դրութեան եւ մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնք կը տեսնուի գոր ծածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային դրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նշանաւոր յաւելմամբ եւ կորովութեան եւ բարօրութեան զգացմամբ մը որ վարժութիւնն հիւանդը ... էր։ Մարսողութիւնը վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աղեաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Քունը կը լինի հանդարտ եւ կազդուրիչ։ Դէմքը կ'ակսի լեցուիլ, շրթունքը կը գունաւորին, աչերը շողուն կը լինին, մորթը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը ոյժ կ'առնուն։

Զգուշացեցէք սուտ նմանութիւններ են։ Տօքթոր Լալորի ճշմարիտ Ֆօսֆոտինը պարունակեալ է մեն շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն ու բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England դրոշմ փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ եկած բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծեր։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,

2214 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վալիտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյէ, 95 և 97

ՌՈՅԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՈՐՓՈՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգլ. ոսկի	4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	»	35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՁԵՂՋԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ. Պահճէ Գաբու, Մէյտանճըք սօքաք, Ուիլթալ Խան։